

брой 07-08, година LXVIII 2019

MACHINEBUILDING AND
ELECTRICAL ENGINEERING

МАШИНОСТРОЕНЕ И
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

The Journal of the Engineering Industries in Bulgaria

КОНСУЛТАНТСКА И СЕРТИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

GOTHI PETRUNOV

Warehousing and Logistic Technology

ПОДЕМНО-ТРАНСПОРТНА ТЕХНИКА
КОМПЛЕКСНИ ЛОГИСТИЧНИ РЕШЕНИЯ
СКЛАДОВА ТЕХНИКА

1619 София, бул. „Цар Борис III“ №370,
+359 2 957 00 35, +359 878 33 22 11,
office@gothi-bg.com, www.gothi-bg.com

JUNGHEINRICH
Подемно-транспортна техника

german
brand
award
2018
winner

HUBTEX.

Производство на
приложнопроектирани
индустриални кари -
повдигачи и
специализирани
съоръжения за работа
с едрогабаритни и
обемисти товари.

Готи ПЕТРУНОВ ООД - Официален представител на Jungheinrich и Hubtex за България, Албания и Косово. Официален вносител на марките Genkingen, Carer и Terberg.

ФИНАНСОВИ РЕШЕНИЯ
СПОРЕД ВАШИТЕ
ТРАНСПОРТНИ НУЖДИ

(02) 492 08 06

info@piraeusleasing.bg

www.piraeusleasing.bg

Финансиране на физически и юридически лица за закупуване на нови и употребявани автомобили, както и:

- Лизинг на леки автомобили
- Лизинг на превозни средства
- Лизинг на машини и оборудване
- Лизинг на недвижими имоти
- Оперативен лизинг

PROX 2
we make metal work

www.prox-2.com

e-mail: office@prox2.com

Газово рязане
Дробометно почистване
Механична обработка

Заваряване
Огъване
Логистика

**ПОМПЕН ЦЕНТЪР
СОФИЯ ЕООД**

Всички видове помпи

- Хидрофорни и противопожарни уредби
- Неръждаеми - хоризонтални, вертикални, многостепенни
- Циркулационни за студена и топла вода
- Потопяеми - за ПСОВ, сондажни, дренажни и фекални
- Варелни - за ГСМ, за химия и фармацевтика, корабни
- Генератори за ток - PRAMAC - GMI / DEUTZ / VOLVO

София 1404, ул. Метличина поляна, бл. 31, вх. В, ап. 50+54
тел./факс: 02/ 859 00 22, тел./факс: 02/ 858 76 02, тел./факс: 02/ 858 76 22
GSM: 0888 811 955; E-mail: pcs@techno-link.com

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСУЛТАНТСКА И СЕРТИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Стандартите – станаха ли инструмент за борба с
подкупването и другите корупционни практики в
България 4

ПАНАИРИ И ИЗЛОЖБИ

Внушителни и изпълнени с технологии – машините за
текстилно производство 12

ИНФОРМАЦИЯ

Откриха първия в страната обучителен център в
индустриална зона 16

НОВИНИ ОТ БРЮКСЕЛ

Препоръка на Съвета относно икономическата
политика на еврозоната 18

Работа с азбест в областта на енергийното
саниране 23

Индустрията на фалшифицираните и
пиратските стоки 27

Икономическа, технологична и социална промяна в
интензивните здравни услуги за възрастните хора 33

Време е да погледна напред.

Лизинг на товарни автомобили над 3,5 тона и строителна техника

- Бърза и лесна процедура за одобрение
- Безлихвено и възможност за разсрочено плащане на ДДС
- Ползване на преференции от доставчици и застрахователи

Заявете на: 02 9765 100 www.unicreditleasing.bg

За важните решения.

Опит – Нови продукти - Комплексни решения - Склад

SCHNEEBERGER - технология за превъзходни комплексни решения

- Голяма коравина
- Голяма динамична и статична товарносимост
- Висока точност
- По-добро качество на обработените повърхнини

- Опростени конструктивни решения
- Намаляване на производствените разходи
- Надеждност при работа, използвайки ефекта "магнитоспротивление"
- Приложение при MONORAIL - сачмени и ролкови интегрални направляващи

SCHNEEBERGER AG
Lineartechnik
St. Urbanstrasse 12
CH - 4914 Roggwil

info-a@schneeberger.com
info-bg@schneeberger.com

- Направляващи
 - Търкаляци и плъзгащи лагери
 - Кабеловодещи вериги и кабели
 - Редуктори и моторредуктори
 - Съединители и други компоненти за машиностроенето ...

Всичко, което Ви е нужно е ...

Атлас Техник ЕООД
www.atlas-technik.com

Атлас Техник: ЕООД
al_popoff@atlas-technik.com

тел./факс: +359-2-9597681
моб.: +359-885-232695
+359-897-981669

KABELSCHLEPP

TSUBAKI KABELSCHLEPP

КАБЕЛОВОДЕЩИ ВЕРИГИ ОТ РАЗЛИЧНИ МАТЕРИАЛИ

ПОЛИМЕРНИ

ХИБРИДНИ

СТОМАНЕНИ

HI-FLEX КАБЕЛИ И КУПЛУНГИ

TOTALTRAX СИСТЕМИ

ГОТОВИ ЗА МОНТАЖ КАБЕЛОВОДЕЩИ ВЕРИГИ С КАБЕЛИ И КУПЛУНГИ

www.atlas-technik.com

Стандартите – станаха ли инструмент за борба с подкупването и другите корупционни практики в България

проф. д-р инж. Илия Цанев - Фондация „Качество 21-ви век“,
 проф. д-р инж. Петър Динев – Фондация „Качество 21-ви век“,
 д-р инж. Александър Трифонов – НПО „Обединени българи за устойчив свят“,
 проф. Крум Кацаров, д.м.н. – Военномедицинска академия,
 доц. Стоян Ханджиев, д.м. - Аджибадем Сити Клиник,
 проф. д-р инж. Пламен Моллов. – Университет по хранителни технологии

Резюме. Две години, след излизането на първата ни статия, [M&E, 2017, 66(9)], върху възможни подходи за прилагане на действащите стандарти - международни, европейски и национални, относно изискванията и указанията за изграждането на системи за управление, включващи в себе си системи за борбата с подкупването, в съответствие с БДС ISO 37001:2017, авторите издигат тезата, че тези стандарти все още не се използват ефективно като инструмент в борбата с подкупването и други корупционни практики в България. Конкретният повод е общественото обсъждане на проекта „Методология за оценка на корупционния риск“, който беше публикуван преди няколко месеца от Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Summary. Two years, after our first article, M&E-2017-66(9), on possible approaches to implementing bulgarian BDS ISO 37001:2017 with specifies requirements and provides guidance for establishing, implementing, maintaining, reviewing and improving an anti-bribery management system, the authors argue that these standard are not yet effectively used as a tool in the fight against bribery as principal corruption practice in Bulgaria. The specific reason is the public discussion on the project „Corruption risk assessment methodology“, which was published a few months ago by the Commission for combating corruption and the withdrawal of illegally acquired property.

„Не пускайте наглите да ръководят. Не поощрявайте безочията чрез пасивността си. Ако вече сте пуснали някого – поне го контролирайте. Не се гнусете да участвате в управлението. То е ваш дълг и необходима тежоба.“

Кристиян Таков,

Към абсолвентите, Велико Търново, 5 юли 2014

Въведение.

В статията „Стандартите – инструмент за борба с подкупването и други корупционни практики: БДС ISO 37001:2017“ (http://www.kachestvo-21.com/Docs/4_M_E_9_2017_str.36_42_ISO37001_2017.pdf) се описват два възможни подхода за прилагане на действащите международни, европейски и национални стандарти за изграждането на системи за управление, които включват системи за управление за борба с подкупването, фиг. 1. Първият подход предлага въвеждането на съществено изискване, в тръжната документация на обществените поръчки, за наличие на системи за управление по действащите международни/

национални стандарти, които имат отношение към обекта на поръчката. Вторият подход - въвеждането на системи за управление за борба с подкупването. В статията, БДС ISO 37001:2017 се разглежда като нов инструмент за борба с подкупването в областта на производството и разпределението на блага. Съществуват шестнадесет международни стандарта, изискващи сертификация от трета независима страна. Именно, тези стандарти дават изискванията и указанията за изграждането на системите за управление. Както е добре известно, цялата тази дейност по прилагането на стандартите има доброволен характер. Ето защо, тяхното прилагане остава въпрос на политическа воля или

корпоративна/фирмена политика.

Повод за настоящата стания е търсенето на отговор на въпроса, който всеки може да си постави, след като изтекоха две години от първата ни публикация: „Какво се случи, станаха ли тези стандарти инструмент в борбата с подкупването в областта на производството и разпределението на блага?“ Конкретен повод стана общественото обсъждане на проекта на „Методология за оценка на корупционния риск“ (Методология), и на Мотивите към нея, по чл. 13, ал. 2 от Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, във връзка с чл. 32, ал. 1, т. 6 и чл. 30, т. 2 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ), предложен в портала за обществени консултации на Министерския съвет (МС), strategy.bg/, на 28.06.2019 година. Запознавайки се с Проекта на Методологията, Мотивите към нея, и Коментарите на Българския институт за правни инициативи (БИПИ), авторския екип реши да предложи това продължение на първата статия. Методологията си поставя цели, които няма как да са далече от темата, която разглеждаме: *i* – да подпомогне наблюдението и управлението на антикорупционните политики и мерки; *ii* – да определи индикаторите и методите за оценяване на корупционния риск; *iii* – да определи общия подход за установяване на лицата, чиито декларации подлежат на проверка и за установяване на конфликт на интереси.

За наше съжаление, отговорът на поставения от нас въпрос, в заглавието, е много кратък: „Не, не станаха!“ - Нещо повече, за т.нар. *междуведомствена работна група* на проекта такива български стандарти не съществуват, макар че на титулната им страница е записано ясно: *i* – международният стандарт ISO 37001:2016 „Системи за управление за борба с подкупването“ има статут на български държавен стандарт от 15.12.2016, Фиг. 1; *ii* – международният стандарт ISO 31000:2018 „Управление на риска. Указания“ – от 28.02.2018, Фиг. 2; *iii* – европейският стандарт EN 31010:2010 „Управление на риска. Методи за оценяване на риска“ – от 21.01.2011, Фиг. 5! Те могат да бъдат закупени и използвани в обществен интерес като сериозен инструмент, съгласно изискванията и указанията за изграждане на системи за управление, в борбата с подкупването и други корупционни практики.

Още веднъж за стандартите и тяхното ползване

Авторите не си поставят за цел провеждането на собствени изследвания по темата или анализирането на дейността на държавната или общинската администрация за борба с подкупването и други корупционни практики: например, да опишат и анализират изчерпателно корупционните практики, да представят съществуващите практики или да ги анализират критично, да оценят загубите за обществото и бизнеса, да представят и анализират прилаганите административни и законови мерки срещу подкупването и известните корупционни практики. По темата не само се говори и критично се анализира, но е направено твърде много по света и то от известни автори и институции. Ав-

торите могат да подпомогнат борбата с подкупването по единствения им достъпен начин, като обрънат внимание на заинтересованите страни да ползват успешно големите възможности, които дават националните/международните стандарти в този контекст.

Стандартите представляват документи, които се създават чрез консенсус и одобряване от признат орган, отразяват потвърдени резултати от науката и практиката, и са насочени към максимална полза за обществото. Стандартите представляват колективна разработка на заинтересовани страни, които влагат време, опит и познания, за да създадат документи, които могат да бъдат от полза не само за бизнеса, но да бъдат признати още от органите на държавната администрация и в цялост да бъдат от полза на цялото общество. Ето защо, може да се твърди, че стандартите се разработват и публикуват в интерес на обществото, носят съществена информация и са инструмент за взаимно разбиране вътре и вън от страната.

Прилагането на стандартите в България, независимо от това дали са международни, европейски или национални, има доброволен характер. За съжаление, трябва да признаем, че след преминаването от задължително към доброволно прилагане на стандартите в България, много често те се отхвърлят необосновано като международни практики. Използването на тези добри и доказани международни практики изисква от обществото и бизнеса минимални усилия и ресурси, като в повечето случаи може да бъде резултат на едно добре обосновано бизнес или политическо решение. Не бива да се забравя, че ефектът от прилагането на тези практики може да бъде впечатляващ, в сравнение с вложените усилия и ресурси. Разгледаните тук стандарти отразяват добри международни практики и могат да се ползват от всички правни сфери: от органите на централната власт до тези на местното самоуправление; от малки до големи организации; от организации, разположени в публичния, частния и нетърговския сектор.

Фиг. 1

Какво се случи през изтеклите две години?

Краткият ни отговор е – нищо, - нищо, което да направи посочените стандарти основен инструмент в борбата с подкупването (и други корупционни практики), още по-малко в областта на производството и разпределението на блага. Този отговор се подкрепя от следните факти и обстоятелства, които излагаме накратко тук.

Непрестанно нараства броят на „борците“ с корупцията, въпреки ясно изразения застой в борбата с корупцията

В цялата държавна и общинска администрация, включваща: *i* - министерства, държавни агенции, изпълнителни агенции, администрации на държавни комисии, административни структури, създадени със закон; *ii* - административни структури, създадени с постановление на Министерски съвет; *iii* - държавно-обществени консултативни комисии, съвети, специализирани териториални администрации, създадени като юридически лица с нормативен акт; *vi* - национални институти, фондове, центрове, областни, общински и районни администрации, има ангажирани по едно или повече лица за „борба с подкупването“ и други корупционни практики. По наша оценка, в тази дейност са включени множество служители, при това с не малки заплати. Въздържа се да правим оценка на тяхната компетентност, на дейността им по същество, както и на постигнатите от тях резултати. Още по-малко, да правим оценка на ефективността на разходите (естествено, от джоба на данъкоплатеца!), използвани за тяхната издръжка. Авторите се постаряха да придобият електронните адреси на административните звена, в които въпросните „борци срещу корупцията“ осъществяват дейността си. Адресите са публично достъпни (Интернет). Съставеният списък, в началния етап, съдържаеше имена и служебни телефони. Стана твърде дълъг, поради което съставихме само списък на администрациите. При проявен интерес, можем да го предоставим на заинтересованите страни, както и да го коментираме съвместно в разглеждания контекст.

Масовизирането на борбата с корупцията води до масово преписване на документи един от друг на различни равнища

Беше проучена много внимателно, също така, продукцията, която тези „борци срещу корупцията“ предоставят на обществото. Тук прилагаме заглавията на малка част от нея, тази, която е достъпна в Интернет: „Методика за оценка на корупционния риск“ в Държавна агенция „Архиви“ (www.archives.government.bg/); „Методика за оценка на корупционния риск“ на Министерството на здравеопазването, www.mh.government.bg/; „Вътрешни правила за прозрачно управление, оценка на корупционен риск и противодействие на корупцията“ в община Шумен, www.shumen.bg/; „Методика за оценка на корупционния риск“ в Министерството на отбраната и структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната и българската армия, www.mod.bg/; „Вътрешни правила за дейността на главния инспекторат“ към МС по прилагането на ЗПКОНПИ, www.gov.bg/; „Вътрешни правила за прилагане на закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и на наредбата за организация и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси“ в системата на Министерството на външните работи, www.mfa.bg/; „Методика за оценка на корупционния риск“,

<http://anticorruption.government.bg/>; „Методика за оценка на корупционния риск“ в Българския институт по метрология, www.bim.government.bg/; „Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури“ в Национална експертна лекарска комисия, <https://nelk.bg/>; „Вътрешни правила за прозрачно управление, оценка на корупционния риск и противодействие на корупцията“ в Областна администрация, Бургас, www.bsregion.org/; „Методика за оценка на корупционния риск“ в Театър 199 „Валентин Стоянов“, www.theatre199.org/; „Методика за оценка на корупционен риск“ в РЗИ, Ст.Загора, www.rzi-starazagora.org/.

Общото, което се набива веднага на очи, е преписването на текстове по метода „аз от тебе, ти от мене“. Нищо чудно, когато се масовизира борбата с корупцията да се активизира масовото преписване, един от друг. За наше съжаление, по никакъв повод не се споменават добрите практики и логично изградената методология на международния стандарт за управление на риска. Той просто не съществува, въпреки че стандартът БДС ISO 31000:2018 е одобрен като български държавен стандарт още на 28.02.2018 година, Фиг. 2.

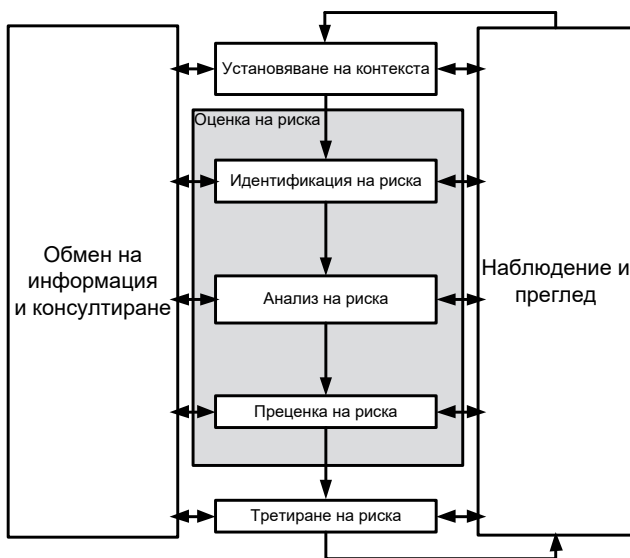
Нещо повече, много от тези продукти са резултат от изпълнението на насочено финансирани проекти: използва се външно финансиране или се ангажира допълнителен обществен ресурс. Веднага могат да се посочат примери: разработването на „Модел за оценка на корупционен риск“ в Столична община, www.sofia.bg/; „Интегритет и превенция на корупцията и злоупотребите със средства от фондове на Европейския съюз на общинско и регионално ниво в Република България в Северния централен район на планиране“ – област Габрово и в Южния централен район на планиране – области Кърджали, Пазарджик, Пловдив, www.csp-sofia.org/. Подобни проекти се изпълняват още на правителствено ниво, например, „Развиване на умения и компетентности у служителите в администрацията за ефективно противодействие срещу корупционните прояви при предоставянето на административни услуги и функционирането на регулаторните режими“ и „Наръчник за идентифициране на корупционни практики в адми-

Фиг. 2

нистрацията при предоставяне на административни услуги и функционирането на регулаторните режими”, за Администрацията на МС. Този документ е разработен от обединение „Прозрачност без граници и партньори”, въз основа на договор МС-53 от 14.05.2014 година, за предоставяне на консултантски услуги за разработване на анализ, обучителни модули, наръчник и справочник, насочени към ефективно противодействие срещу корупционните прояви при предоставянето на административни услуги и функционирането на регулаторните режими.

Авторите, като редовни данъкоплатци, не възразяват срещу разработването на тези проекти, но държат в тях да бъдат отразени добрите международни практики от ISO 31000:2018, още повече, че неговото първо издание е от 2009 година, Фиг. 2. По този повод, авторите предлагат на заинтересованите страни един модел за идентификация на риска, който илюстрира нагледно методологията, заложен в този стандарт, Фиг. 3.

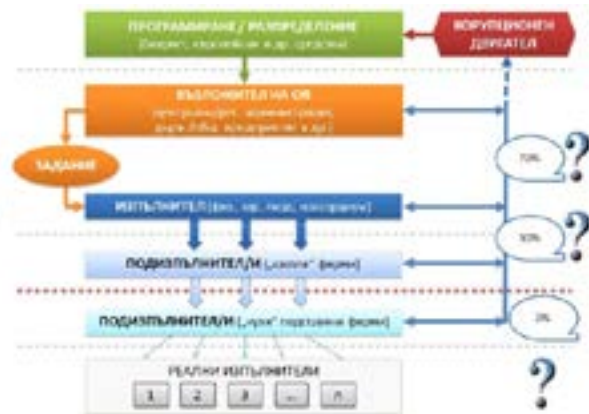

Фиг. 3

Не бива, обаче, да се пренебрегне, в хода на разглеждането, един професионално разработен модел за идентификация на риска, Фиг. 4. Той е представен от Центъра за външноикономическо сътрудничество към Българска стопанска камара, <http://ierc.bia-bg.com/>. Подчертаваме обстоятелството, че този център не ползва обществен ресурс, а неговите разработки кореспондират с добрите международни антикорупционни практики.

Една методика за оценяване на корупционния риск през погледа на българските стандарти за неговото оценяване

През тази пролет, на портала за обществени консултации на МС, www.strategy.bg, бе публикуван, за обществено обсъждане, разгледания по-горе проект „Методология за оценка на корупционния риск”, подготвен от Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно

Фиг. 4

придобитото имущество (КПКОНПИ). Авторите няма да коментират всички публикувани критични материали по този проект, тъй като тук не е място за тяхното разглеждане и анализ. Това, което сме длъжни, обаче, да отбележим е юридическият характер на всички бележки и препоръки. Никой не коментира, дали тази методология отговаря или не отговаря на добрите международни практики за управление на риска, дали съответства или не съответства на БДС ISO 31000:2018. Разработка на тази методологията се прави по време, когато БДС ISO 31000:2011 вече е заменен, Фиг. 2. Нещо повече, в тази методология не се споменава и това, дали се използват или не се използват методи за оценяване на риска, предложени от европейския стандарт EN 31010:2009 (IEC/ISC 31010:2009), който още от 21.01.2011 година има статута на български стандарт – БДС EN 31010:2009, Фиг. 5.

Фиг. 5

Авторите предоставят две таблици – Табл. 1 и 2, за да може всеки заинтересован сам да съпостави методите, които се предлагат от БДС EN 31010:2009, с методите които предлага „Методология за оценка на корупционния риск”, за да оцени ефикасността на тази методика.

Една световна класация и изразения застои в борбата с корупцията

Българското национално представителство на *Transparency International* – Асоциация „Прозрачност без граница“, публикува поредната световна класация на обхванатите 180 държави от цял свят, за 2018 година, съобразно т.нар. *индекс за възприемане на корупцията* (индекс). Индексът на България за 2018 година е **42** точки, което я поставя на **77** място в тази световна класация. Индексът бележи понижение с една точка, в сравнение с предходната класация (2017). Въпреки, че тази промяна не е статистически значима, страната отстъпва с шест позиции назад в световната класация – от 71 място през 2017 година на 77 място през 2018 година, което представлява показател на отстъпление в сравнителен план. И още нещо, стойности на индекса под 50 пункта са показател за *систематичен проблем с корупцията и неефективна борба* с нея – такава стойност имат 2/3 от всички държави в света. Намираме се и под средния брой точки, 43, в световната класация, което ни поставя в „престижната“ компания на страни като Суринам, Тунис, Буркина Фасо и Гана. Според използваната скала, *пълна демокрация* има в страните със 75 и повече точки, *непълна демокрация* – при 74÷49 точки, *хибриден режим* – между демокрация и авторитаризъм – 48÷34; авторитаризъм – под 34 точки.

Резултатът за 2018 година, сравнен с резултатите от периода 2012÷2018 г. (41, 41, 43, 41, 41, 43, 42 точки), разкрива *застой в противодействието на корупцията* и подчертава тенденцията на сериозно изоставане на страната спрямо останалите държави-членки на ЕС. Данните, върху които се гради тази класация, показват, че въпреки относителната стабилност в политически и икономически план, основните слабости, които се открояват в този седемгодишен период се свързват преди всичко с ефективността на използване на публичните средства, функционирането на надзорните институции и правосъдната система в страната.

Средната стойност на индекса за държавите-членки на ЕС за 2018 година е 64,6 точки, а включването на Норвегия, Швейцария и Исландия в общоевропейската класация формира общата регионална оценка на ЕС и останалите държави от Западна Европа от 66,3 точки. На този фон, може да се твърди, че липсата на приоритет за антикорупционните реформи, заедно с нарастващата популистка реторика, водят до отслабване на демократичните институции и до повишаване на корупционния риск за страната.

Данните от изследването, за последните седем години, позволяват да бъде направен сравнителен анализ на тенденциите при държавите, с които България се съизмерва:

i) *Първата тенденция* се определя като *устойчиво позитивно развитие*, което отразява постоянно повишаване на стойностите на индекса и е показател за прозрачно функциониращи институции, успешни реформи и ефективно справяне с проблема с корупцията. Тя се констатира при Естония, Чехия и Латвия, като тук се отнасят още две южноевропейски държави, като Гърция и Италия, които са предприели успешно мерки за реформиране на администрацията и за намаляване публичния дълг. Данните от 2018 г. дават основание за *позитивна оценка* на положените усилия.

ii) *Втората тенденция* се определя като *застой в борбата с корупцията*. Сравнителните данни, за изследвания седемгодишен период, показват, че въпреки предприетите антикорупционни мерки, в една или друга област, *липсва общият позитивен резултат*, който може да отговори на обществените очаквания за решително справяне с проблема с корупцията. Тук се включват държавите от Балканския регион - **България**, Хърватска, Сърбия, Румъния. Данните от 2018 година дават основание за *незадоволителна оценка* на положените усилия.

iii) *Третата тенденция* се определя като *отстъпление от*

Стр.25
БДС EN 31010:2010

Таблица А.1 - Приложимост на методите, използвани за оценяване на риска

Инструменти и методи	Процес за оценяване на риска					Вие приложиме
	Идентификация на риска	Анализ на риска			Прецениване на риска	
		Последствие	Вероятност	Ниво на риска		
Норматив атака	ПР	НП	НП	НП	НП	В 01
Структурирани или полуструктурирани интервюта	ПР	НП	НП	НП	НП	В 02
Метод "Делфи"	ПР	НП	НП	НП	НП	В 03
Списък за проверка	ПР	НП	НП	НП	НП	В 04
Предварителен анализ на околната среда (PMA)	ПР	НП	НП	НП	НП	В 05
Анализ на околната среда и работоспособност (HAZOP)	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 06
Анализ на околната среда и контрол на критичните точки (HACCP)	ПР	ПР	НП	НП	ПР	В 07
Оценяване на рисковете за околната среда	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 08
Структуриран анализ "Колко дал съм, ако?" (SWIFT)	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 09
Анализ на сценариите	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 10
Анализ на влиянието върху добротата	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 11
Анализ на основните причини	НП	ПР	ПР	ПР	ПР	В 12
Анализ на появляването на дефекти и на последствията от тях (FMEA)	ПР	ПР	ПР	ПР	ПР	В 13
Анализ чрез дървото на отклонение	ПР	НП	ПР	ПР	ПР	В 14
Анализ чрез дървото на събитията	ПР	ПР	ПР	ПР	НП	В 15

Забележка: Възприети са следните съкращения: П - приложим метод; ПР - препоръчителен метод; НП - не препоръчителен метод.

Фиг. 6

Таблица А.2 - Характеристики при избора на метод за оценяване на риска

Вид на метода за оценяване на риска	Описание	Съответствие на влияещите фактори			Възможност за осигуряване на количествен резултат
		Ресурси и възможности	Характер и степен на непрозрачност	Сложност	
МЕТОДИ ЗА ТЪРСЕНЕ					
Списък за проверка	Определена форма за идентификация на риска. Метод, осигуряващ списък на всички неподозирани, които трябва да бъдат разглеждани. Показвателите използват предварително разработени списъци, правения и стандарти	Ниско	Ниско	Ниско	Не
Предварителен анализ на опасностите (PRA)	Прост индуктивен метод за анализ, чиято цел е да идентифицира опасностите и опасните ситуации и събития, които могат да причинят вреда на дадена дейност, съоръжение или система	Ниско	Високо	Средно	Не
ПОМОЩНИ МЕТОДИ					
Структуриран интервю и модерна атака	Средство за събиране на информация и преценка чрез класифицирането им от екип. Модерната атака може да бъде подобрена чрез подпомагане по-горе или методи за интервюване от типа "зад-на-едно" и "зад-спречу негов"	Ниско	Ниско	Ниско	Не
Метод "Делфи"	Средство за събиране на мнения на специалистите, които могат да подкрепят или опровержат и да повлияят на класифицирането, оценката на вероятността и на последиците, което и на предимствата на риска. Той предоставя количествен метод за награждане на съгласие между специалистите. Методът включва итеративен анализ и споразумение на специалистите	Средно	Средно	Средно	Не
Структуриран анализ "Какво ще стане, ако?"	Представяне система за подпомагане на екип при идентифициране на рисковете, най-често се използва в работна група с координатор, обикновено в обикновен метод за анализ и подпомагане на риска	Средно	Средно	Високо	Не
Анализ на надеждността на човешкия фактор (HRA)	Анализът на надеждността на човешкия фактор (HRA) разглежда влиянието на човешкия фактор върху работата на системите и може да се използва за предизвикване на влиянието на човешките грешки върху системата	Средно	Средно	Средно	Да
АНАЛИЗ НА СЦЕНАРИИТЕ					
Анализ на възможните причини (Свързано със сценарийна загуба)	Отделна загуба, която е възможна, се анализира, с цел да се разберат причините, които са доприносили за това и как системата или процесът може да бъдат подобрени, за да се избегнат в бъдеще такива загуби. Анализът трябва да разгледа всички средства за управление за била на разположение по времето, когато е възможна загубата и как средствата за управление може да бъдат подобрени	Средно	Ниско	Средно	Не

Фиг. 7

борбата с корупцията, което е съпроводено с компрометиране на основни принципи и фундаменти на демокрацията в изследваните държави. Показателни примери в тази категория са Турция, Унгария и Малта, в които проблемите с върховенството на закона, спазването на човешките права, свободата на журналистическата дейност и на гражданските организации се отразяват негативно и на разследването на корупцията. Данните от 2018 година дават основание за *отрицателна оценка* на положените усилия.

Основен приоритет на Асоциацията е иницирането и прилагането на методи и програми за противодействие на корупцията на национално и регионално равнище. Ето защо, авторите си позволяват да използват тази класация и изводите от нея, за да подкрепят своята теза.

Какво се случи през тези две години с използването на стандартите за противодействие на корупцията? Нищо ново, няма положителен резултат, няма как да се пречупи една седемгодишна тенденция (2012÷2018) на ясно изразен застой в борбата с корупцията. Към всичко това трябва да се прибави и ясно изразеното нежелание да се ползва стандартизацията за решително справяне с проблема за корупцията. Няма как стандартизацията да не бъде в подкрепа на политиката на общността и обществения интерес, а това означава обществените власти и държавата да оказват съдействие не само при създаването, съгласуването, одобряването и издаването, но и при прилагането на всеки стандарт.

За една нова фондация и една „предварително загубена“ битка „Днес, нас все още ни събира идеята за противопоставяне и справяне с корупцията“ - заявиха създателите на Фондация „Антикорупционен фонд“ (АКФ) на откриването, на 14 юни 2017, - годишнината от началото на протестите #ДАНСWithMe, които бяха породени от издигането на депутата Делян Пеевски за шеф на ДАНС, <https://acf.bg/>. Финансирането си тя получава от фондация „Америка за България“. Фондът, обаче, ограничава дейността си до мониторинг, анализ и действие, с единствената

цел да подобри средата за живот на българските граждани и да съдейства на правосъдната система в борбата с корупцията.

Годишният мониторингов доклад „Антикорупционни институции: тенденции и практики“ на Фондация АКФ (2019), оценява дейността на основните антикорупционни институции през 2018 година – съдилищата, прокуратурата, и новосъздадената КПКОНПИ. В документа се разглежда цялостната законодателна рамка и натрупаните практики по нейното прилагане през предходните години.

В резултат на направения анализ и оценка се извеждат проблемни области на прилагане на законодателството. Няма как да не обърнем внимание на това, че приетият през 2018 година Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) дефинира корупцията като **форма на административно нарушение** или на **неоснователно обогатяване**, а не като тежко престъпление, което ерозира самия фундамент на държавното управление.

Най-малкото, това е смущаващо! Отваряме Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията, ратифицирана със закон, приет от 40-то Народно събрание на 03.08.2006, в сила за Република България от 20.10.2006 година и четем в глава, „Криминализация и правораздаване“, чл. 15...28: „Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за **обявяването за престъпление**“ Обявяват се за престъпление: подкуп на национални длъжностни лица; подкуп на чужди длъжностни лица и на членове на публични международни организации; присвояване, злоупотреба или друго неправомерно използване на имущество; търговия с влияние; злоупотреба със служебни функции; незаконно обогатяване; подкуп в частния сектор; присвояване на имущество в частния сектор; изпиране на облаги, придобити от престъпление; укривателство; създаване на пречки пред правосъдието; отговорност на юридическите лица; съучастие и опит. Ето и задължението на държавата по

чл. 30, „Наказателно преследване, присъди и санкции“, ал. 1: „Всяка държава - страна по конвенцията, гарантира, че **извършването на престъпление**, предвидено в съответствие с тази конвенция, **се санкционира**, като се взема предвид тежестта на престъплението.“ България е страна по тази конвенция от 20.10.2006 година, а ЗПКОНПИ е в сила от 23.01.2018 година – коментарът вече става излишен!

Избираме този пример, защото според *Кристиан Таков*, в статията „Гражданскоправни аспекти на корупцията“, сп. Юридически свят, 2009, бр. 1, *корупцията не може да се преследва само със средствата на наказателното право*, защото битката ще се окаже *предварително изгубена*. За да има изгледи за успех, корупцията трябва да бъде притискана от множество страни, при това – непрестанно. Наказателното, административното, конституционното, трудовото право, правото на държавната служба, дори борсовото право и правото на ценните книги, всички публичноправни клонове работят срещу корупцията със свойствения им арсенал от инструменти – забрани, наказания и усложнени процедури. Колкото и тези средства да са впечатляващи за публиката, те остават малко ефективни като инструмент срещу подкупването и други корупционни практики. Трябва да помним, че *корупцията има предимно стопанска същност*. По естеството си тя е забранена и аморална *размяна на блага*. За да се пресече една такава стопанска практика, за да се изпразни една подобна замяна от смисъл, *ударът трябва да се насочи задължително срещу злоупотребата с блага*.

Накратко казано, медалът има две страни! - Авторите не са против това, вниманието да се насочи към съдействие на правосъдната система в борбата с корупцията, но те настояват да се обърне внимание върху изграждането и сертифицирането по българските стандарти на системи за борба с подкупването (като най-широко разпространена практика!), като съществена част от системите за управление на бизнеса и административните дейности.

Ето защо, разбираемо е, няма как добрите международни практики от БДС ISO 37001:2016, БДС ISO 31000:2018 и БДС EN 31010:2010 да намерят своето място в описаната дейност. Това е друг подход, който, за съжаление, действа след размяната на блага и не предполага изграждането на *системи за управление за борба с подкупването*, както и *оценяване на влиянието на тази дейност върху сигурността и непрекъснатостта на управлението на бизнеса и административните дейности*.

И все пак, една добра новина

Проектът „*Основи на демокрацията: противодействие на корупцията и доверие в политическите институции. Противодействие на корупцията – 2018: обществени очаквания и постигнати резултати*“ е нова инициатива на Асоциация „*Проозрачност без граници*“, която се осъществява от началото на юни 2018 година, с финансовата подкрепа на Фондация „*Фридрих Еберт*“, Бюро България. Тя се реализира чрез *формулиране на аналитична оценка* на постиженията и дефицитите в областта по противодействие на корупцията. Изработването на оценка на състоянието на борбата с корупцията в България трябва да допринесе за преодоляване на *съществени дефицити* в следните две измерения: *i) дефицити в капацитета и дейността на антикорупционните институции в страната; ii)*

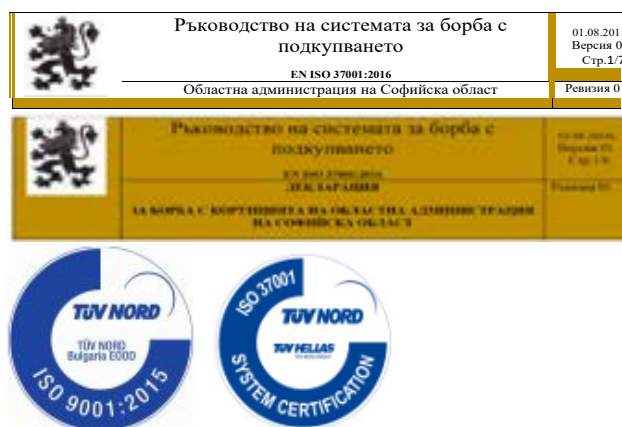
дефицити в демократичния процес, породени от: ниската степен на доверие на гражданите в политическите институции; пасивност, относно основни проблеми в управлението и липса на готовност за участие в политическия живот.

Тази инициативата се основава върху разбирането, че за преодоляването на посочените дефицити е крайно необходимо: *i) ударението да се сложи върху противодействието на корупцията, като един от водещите проблеми, които възпрепятстват развитието на страната; ii) интегрирането на обществените очаквания за противодействие на корупцията с експертното знание по проблема.*

Този подход заслужава нашето внимание, тъй като реално, той може да се превърне в инструмент за формулирането на политики за противодействие на корупцията и за активиране на гражданското участие в този процес. Очакваме с интерес провеждането на представителното социологическо проучване, изследващо обществените очаквания за разкриване на приоритетни насоки в противодействието на корупцията: *готовност на хората да противодействат на корупцията – причини за действие/бездействие; очаквания за разкриване на основните насоки, в които да се фокусират антикорупционните усилия.*

Една още по-добра новина

През 2018 година, Областната администрация на Софийска област се сертифицира по ISO 9001:2015 и ISO 37001:2016, <http://sofoblast.bg/>, фиг. 10. Това е първият в България сертификат за прилагане на система за управление за борба срещу подкупването, което е добра основа за последващото ѝ прилагане и към други корупционни практики.

Фиг. 8

Вместо заключение

Убедени, че корупцията е широко разпространено явление, което поражда множество проблеми от социално, морално, икономическо и политическо естество, подкопава доброто управление, спъва развитието и опорочава конкуренцията, като открито нарушава справедливостта, пряко подкопава правата на човека и става сериозна пречка за ограничаване на бедността;

Убедени, че корупцията увеличава разходите за осъществяване на бизнеса, определя несигурността в дейностите и търговските сделки, увеличава разходите и намалява качеството на продуктите и услугите;

Убедени, че корупцията може да стане причина за загубата на човешки живот и имущество, за разрушаване на доверието в институциите, за незаконосъобразно и неефективно функциониране на пазарите;

Убедени, че корупцията отдавна не е местно явление, а транснационален феномен, който засяга всички общества и икономики и прави жизнено необходимо международното сътрудничество за предотвратяването и контролирането ѝ;

Убедени, също така, че се изисква всеобхватен и мултидисциплинарен подход за ефективно предотвратяване и борба с корупцията;

Имайки предвид, принципите на добро управление на публичните дела и публичната собственост, справедливостта, отговорността и равенството пред закона, както необходимостта да се защитава и насърчава културата на отхвърляне на корупцията;

Имайки предвид, работата, извършена от Организацията на обединените нации, Международната организация по стандартизация (ISO), Европейския комитет по стандартизация (SEN), Международната електротехническа комисия (IEC), Българския институт по стандартизация (БИС), и други международни и регионални организации в сферата на противодействието на корупцията, включително дейността на Африканския съюз, Съвета на Европа, Световна митническа организация, Европейския съюз, Лигата на арабските държави, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Организацията на американските държави;

Имайки предвид, също така, съществуването на шестнадесет международни стандарта, отнасящи се до изграждането на системи за управление, изискващи сертификация от трета независима страна, които дават изискванията и указанията за

изграждането на системи за управление, които включват системи за управление за борба с подкупването, чието прилагане, обаче, е и остава въпрос на политическа воля или корпоративна/фирмена политика;

Длъжни сме да приемем, че корупцията има предимно стопанска същност. По естеството си тя е забранена и аморална размяна на блага, така че, за да се пресече една такава стопанска практика, да се изпразни една подобна размяна от смисъл, то ударът трябва да се насочи задължително срещу злоупотребата с блага;

Длъжни сме да приемем, че съществува БДС ISO 37001:2017 „Системи за управление за борба с подкупването. Изисквания с указания за прилагане“ – български стандарт, който отразява международните добри практики и може да се използва във всички юрисдикции и определя изискванията, дава насоките за създаване, внедряване, поддържане, преглед и подобряване на системата за управление на противодействието на подкупването. Такава система може да бъде изградена самостоятелно или да бъде интегрирана с други системи за управление, по стандарти като БДС EN ISO 9001:2015, БДС EN ISO/IEC 27001:2017, БДС ISO 28000:2012 и др. Стандартът може да помогне на организацията да приложи разумни и подходящи мерки, предназначени за предотвратяване, разкриване и реагиране на корупция. Стандартът е приложим за малки, средни и големи организации във всички сектори, включително публични, частни и нестопански. Той е особено подходящ за общини и държавни ведомства,

Длъжни сме да приемем, че съответствието с БДС ISO 37001:2018 не може да осигури увереност, че не е настъпил или ще възникне подкуп по отношение на организацията, тъй като не е възможно напълно да се елиминира рискът от подкупване. Рискът от подкупване, по отношение на организацията, обаче, може да бъде оценен и управляван в съответствие с БДС EN 31030:2010 и БДС ISO 31000:2018.

Различни виждания за БДС ISO 37001:2017 при борбата с подкупването и корупцията

Внушителни и изпълнени с технологии – машините за текстилно производство

Картината на съвременното производство ни „нарисува“ TMT Експо; сред основните акценти през тази година са принтерите

Съвременното текстилно производство бележи началото си с Първата индустриална революция. Само за няколко десетилетия, в края на 18-и и първата половина на 19 в., манифактурното производство е изместено от индустриалните процеси. Създадени са огромни машини, обработващи невъзможни до този момент количества суровина. Само десетилетия по-късно са внедрени конвейерните линии и масовото производство. Каква обаче е ситуацията днес?

Внушителни и изпълнени с технологии. Такива са съвременните машини за текстилно производство. Дигитализацията, софтуерът, материалите от последно поколение, триизмерните технологии и много други вече са трайно внедрени. Доказателство за това бяха големите, иновативни и многофункционални машини, демонстрирани по време на TMT Експо 2019 – българското текстилно изложение. Изключителен фокус беше поставен върху принтерите – така широко внедрени в индустрията.

От 25 до 27 септември форумът ще събра в Интер Експо Център професионалисти от България и чужбина. Те споделиха опит и идеи, запознаха се с машините, технологиите от последно поколение и тенденциите и „свери-

ха часовниците си“ в стремежа си да развият бизнеса. Допълнителна стойност внесе паралелното провеждане на TMT Експо с изложението COPIS, посветено на печатната и рекламната индустрия.

Принтерите – каквито никога не са били

Цялостни решения и свръхпрецизност с внимание към най-малкия детайл. Такива накратко са съвременните принтери за текстил. Бърз и с работна широчина от близо 163 см. Това е Epson SC-F9300 – принтерът за печат на сублимационна хартия, приложим в създаването на спортни дрехи, мода и домашен декор. Машината, представена от Тотем Груп, дава цялостни решения – принтер, печатащи глави, мастила и софтуер. Бързият и качествен процес на работа се постига чрез двете печатащи глави PrecisionCore TFP и двойния СМΥК.

Той може да работи без прекъсване. Да, прочетохте правилно. Dgen Paragus Arete е принтер за печат на сублимационна хартия с ширина 1,88 м. С техническите си параметри и иновативни технологии той е подходящ за внедряване в производството на реклами, спортни дрехи, мода и домашен декор. Ширината на машината

и високата работна скорост, постигната благодарение на шест печатащи глави, осигуряват максимална производителност. Машината работи с шест цвята, разширявайки палитрата от възпроизвеждани цветове – стандартните СМΥК и два допълнителни по избор: сив, оранжев, червен, син, тюркоаз, флуоресцентно жълто и флуоресцентен розов.

Автоматични ъпдейти, управление с таблет през Wi-Fi...

Твърдението, че мултифункционалността е в основата на успеха, доказва хибридният текстилен принтер DGI FH-3204, представен от Арагорн. „Продуктът е иновативен, защото може да печата директно върху плат или върху сублимационна хартия с голяма широчина“, коментират от компанията. Сублимационният принтер

Mimaki TS55-1800 също беше сред акцентите във фирменото представяне. Опционалните елементи гарантират продължителна работа и намаляване на разходите за производство. „Под светлините на прожекторите“ GSK MACHINES AND SERVICE поставя Synchronprint 5000. Създаден за професионалистите в ситопечата, управлението му се извършва чрез таблет с WI-Fi свързаност. В духа на съвременните smart-технологии е внедрена самодиагностицираща се операционна система и интернет поддръжка. Автоматизирането на процесите се осъществява и от онлайн ъпдейтването на софтуера. С усъвършенствани функции. Това е Texart RT-640M – сублимационният принтер, представен от ProSign/ProTex. Способностите му дават възможност за избор между директен печат на полиестер или на сублимационна хартия с едни и същи мастила – Texart SBL3. Чрез софтуера от последно поколение ErgoSoft Roland Edition 2 операторът може да “RIP-ва” до осем различни файла едновременно. С футуристичен външен вид и модерни характеристики впечатлява Kornit Storm HD6. Индустриалното решение за печат върху дрехи в двустъпков процес – печат и сушене на готовия продукт, представя ZPRINT. Машината осигурява екологично чист процес на работа и има вградени системи за рецикулация на мастилата и овлажняване, позволявайки достигането на богата цветова палитра – печата с 6 цвята + бяло.

И още...

Какво превръща едно секторно събитие в завършено изложение? Професионалната съпътстваща програма, разбира се.

В продължение на три дни се проведеха ревюта на принтиран текстил. Пълният потенциал на технологиите разкри третото издание на артистичната изложба „Фотографията се нуждае от тяло“. Продуцирана от „Фактор.бг“ тя онагледява възможностите на съвременните машини за пренасяне на фотографии върху текстил. И разбира се – през всички изложбени дни в семинарните и конгресни зали на Интер Експо Център се проведеха фирмени презентации и семинари.

START IT CLEAN

www.techindustrybg.com
info@techindustrybg.com
+359 (32) 34 25 55

- Инсталации за почистване на части и детайли
- Индустриална химия за байцване и пасивиране
- Уреди и препарати за поддръжка

D B C DeBulCo

**Лазерно
рязане**

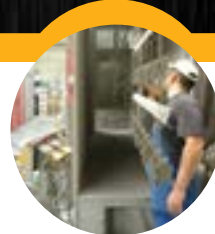
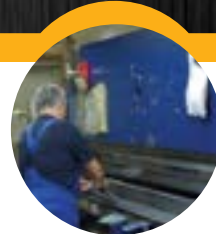
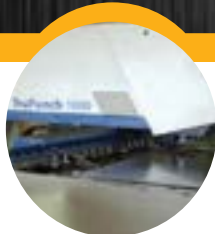
**CNC огъване
на тел**

**CNC
щанцоване**

**CNC телени
мрежи**

**CNC огъване
на ламарина**

**Прахово
бойдисване**

www.debulco.bg

Производствена база: ул. Сердика 1, 2139 Мусачево | тел.: +359 729 60 524 | info@debulco.bg

Откриха първия в страната обучителен център в индустриална зона

„Тракия икономическа зона“ /ТИЗ/ е един от икономическите центрове на България, тя е нещо уникално, без преувеличение“. Това каза вицепремиерът Томислав Дончев при откриването на Център за професионално обучение в индустриална зона Раковски, част от „Тракия икономическа зона“. Вицепремиерът конкретизира защо ТИЗ е уникален проект: „Първо с мащабите си: почти 11 млн. кв.м площ и над 2 млрд. евро инвестиции от създаването си преди 23 години. Тук са представени 180 фирми, като става въпрос за неслучайни фирми - електроника, производство на автомобилни компоненти, на самолетни части и др. Зоната е уникална и с модела на сътрудничество между бизнеса и общините. Освен да се гордеем с този икономически център ние правим и друго, опитваме да се поучим от опита тук, до някаква степен дори да копираме всичко, което се е случило.“

Вицепремиерът допълни, че няколко държавни ведомства подготвят закон за индустриалните зони. Така ще се облекчат и съкратят процедурите за предприемачите.

Именно в помощ на инвеститорите е и обучителния център, който откриваме, това е бъдещето, подчерта Здравко Димитров, Областен управител на Област Пловдив. Той изтъкна, че когато бизнесът, общините и държавата работят заедно – резултатите са налице.

Над 600 ще са работниците и учениците, които ще се квалифицират и преквалифицират в Центъра за професионално обучение ТРАКИЯ, конкретизира неговият ръководител Марко Иванов. Надяваме се с всяка година тази бройка да се увеличава. Курсовете ще бъдат интензивни, едноседмични, с откъсване от производството. Вяра Панчева, директор Проекти в „Клъстер Тракия икономическа зона“, в чиято структура е настоящият Център, благодари на партньорите по проекта - сдружение „ДЕМО“, фирмите SMC, Шнайдер Електрик, АББ, Милара Интернешънъл.

За първи път в страната мултинационални компании като

SMC, Шнайдер Електрик, Милара Интернешънъл и АББ се обединяват, за да решат по един много ефективен начин проблема с квалификацията на кадрите за индустрията, допълни Росен Костурков от японската SMC. Фирмата, която е световен лидер в сферата на пневматиката, хидравликата, електрическите задвижвания, индустриалната автоматизация, има дългогодишен опит в подготовката на технически кадри. Този център е уникален за България – тук е разположена последната дума на техниката в обучението, на практика занятията ще са с индустриална техника, която се ползва в реалното производство, посочи още г-н Костурков.

Радослав Кошков, регионален мениджър на Schneider Electric за България, Албания, Македония и Косово, смята, че ще е голямо предизвикателство тези модерни технологии, които в момента се използват в Центъра, непрекъснато да се обновяват, да се осъвременяват, за да има ефективност на обучението.

Първият обучителен център в България, обслужващ бизнеса в индустриална зона, е отворен проект – всяка фирма може да приложи собствените си програми, стана ясно по време на откриването. Лабораторията на Милара Интернешънъл, ситуирана в Центъра, в която вече се преквалифицират кадри на фирмата, е пример за това.

В края на церемонията директорите на 6 професионални гимназии от Пловдив, Калековец, Куклен и Раковски, Областният управител Здравко Димитров, Иванка Киркова - началник на Регионалното управление на образованието в Пловдивска област, Стефан Стоянов, заместник-кмет „Образование, бизнес развитие, европейски политики и международно сътрудничество“ на Община Пловдив и Вяра Панчева подписаха споразумение за сътрудничество.

Присъстващите кметове на общините Раковски, Марица и Куклен също подкрепиха проекта, подчертавайки неговата важност за бизнеса и развитието на населените места.

На откриването присъстваха представители на над 100 фирми, сдружения и висши учебни заведения, които проявиха интерес за съвместни дейности.

Тангенциален Скоростен Майстор

TANG4FEED

HI-FEED MILLING

Уникална Тангенциална Пластина
За Челно Фрезване с
Голямо Подаване

Тангенциална
Пластина

За Стомана, Чугун
и Екзотични Материали

Силен
Режещ Ръб

До 3.1°
Ъгъл на Врязване

Европейски икономически и социален комитет

ЕСО/485

Икономическа политика на еврозоната (2019 г.)

СТАНОВИЩЕ

Секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“

Препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната

[COM(2018) 759 final]

1. **Заключения и препоръки**

1.1 Според ЕИСК изграждането на икономическа устойчивост — цел, която е в основата на препоръките на Европейската комисия относно икономическата политика на еврозоната, е от първостепенно значение за икономиките от еврозоната с оглед на значителните низходящи рискове за икономическия растеж, които биха могли

да доведат до нова криза в не толкова далечно бъдеще. Комитетът обаче би желал да подчертае, че усилията за постигане на икономическа устойчивост следва да вървят ръка за ръка с повишаването на устойчивостта на пазара на труда, т.е. на капацитета на пазарите на труда да устояват на сътресения с ограничени социални разходи¹.

¹ Това определение на устойчивостта на пазара на труда е взето от доклада на ОИСР от 2012 г. относно „Какво

1.2 ЕИСК оценява препоръката на Европейската комисия за диференцирани позиции по отношение на фискалната политика в отделните държави членки, но предупреждава, че в няколко държави членки с голям публичен дълг и отрицателна или нулева разлика между фактическия и потенциалния БВП създаването на фискални буфери в този момент може да има обратен ефект върху приобщаващия и устойчив растеж и устойчивостта на обслужването на дълга.

1.3 Комитетът отново заявява своята позиция, изразена в становището му относно „Икономическата политика на еврозоната през 2018 г.“², за това, че е от решаващо значение да се преодолее дефицитът на публични и частни инвестиции в ЕС. Затова той призовава институциите на Съюза да приемат необходимите насоки и мерки за насърчаване на публичните инвестиции и улесняване на частните инвестиции.

1.4 ЕИСК приветства предложенията за изместване на данъчната тежест от труда и укрепване на образователните системи и инвестициите в умения, както и ефективността на активните политики на пазара на труда, които подпомагат преминаването към висококачествени работни места. Следва да се потърси решение и на сегментирането на пазара на труда. Държавите членки трябва да осигурят достатъчно финансиране за социални инвестиции и системи за социална закрила.

1.5 Освен това ЕИСК напълно споделя загрижеността на Европейската комисия относно необходимостта да се предприемат действия срещу данъчните измами, отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци с мерки срещу агресивното данъчно планиране с цел данъчните системи да станат по-ефикасни и по-справедливи и в контекста на повишаването на качеството на публичните финанси.

1.6 ЕИСК отново изтъква значението на прилагането на Европейския стълб на социалните права като средство за повишаване на устойчивостта, насърчаване на сближаването във възходяща посока и в крайна сметка защита на проекта за европейска интеграция срещу центробежни тенденции.

прави устойчиви пазарите на труда в период на рецесия? в Перспективи за заетостта на ОИСП, OECD Publishing, Париж.

2 [ECO/475](#), „Икономическата политика на еврозоната (2018 г.)“ (допълнение към становище).

1.7 ЕИСК приветства препоръката на Европейската комисия за симетрично уравнивяване на дисбалансите по текущата сметка в еврозоната и в частност призова за по-висок растеж на заплатите в държавите членки с излишъци. ЕИСК счита, че средносрочният национален растеж на реалните заплати следва да бъде съизмерим с националния растеж на производителността, а не да изостава от него.

1.8 Според ЕИСК подобряването на бизнес средата и насърчаването на изграждането на единния пазар, без да се подкопават социалните и трудовите права, са важни начини за укрепване на икономическата устойчивост в еврозоната. Комитетът изразява пълно съгласие с Европейската комисия, че установяването на обща консолидирана корпоративна данъчна основа е стъпка в тази посока и трябва да продължи.

1.9 Друг приоритет на икономическата политика би трябвало да бъде улесняването на финансирането на предприятията. ЕИСК отново заявява, че съюзът на капиталовите пазари е от голямо значение за финансирането на икономическата дейност и изразява загрижеността си във връзка със забавянето и пречките пред развитието на банковия съюз, включително обема на необслужваните кредити в някои държави членки.

1.10 ЕИСК призовава настоятелно държавите членки да демонстрират политическо лидерство и необходимата ангажираност, за да преодолеят разногласията относно бъдещите стъпки за задълбочаването на ИПС, най-вече завършването на банковия съюз, увеличаването на собствените ресурси и създаването, в рамките на бюджета на ЕС, на функция за макроикономическа стабилизация, които да дадат възможност за повишаване на икономическата устойчивост на еврозоната.

2. Контекст

2.1 Въпреки че растежът на производството в еврозоната навлезе в шестата си година, сега се очаква забавяне, докато низходящите рискове видимо се увеличават, а следите от „Голямата рецесия“ – от по-ниския потенциален растеж до различията между държавите членки, както и високите равнища на безработица в някои области, не са изчезнали.

Затова сближаването в посока на по-устойчиви икономически структури е основна цел, както и напредъкът в задълбочаването на ИПС. В този контекст основните препоръки на Европейската комисия за икономическите политики в еврозоната през 2019 г. са следните:

2.2 Да задълбочат единния пазар, да подобрят бизнес средата и да се стремят към реформи на пазарите на продукти и услуги, които да засилят устойчивостта. Да намалят външния дълг и да провеждат реформи за повишаване на продуктивността в държавите членки от еврозоната с дефицити по текущата сметка, да укрепят условията за подпомагане на растежа на заплатите при пълно зачитане на ролята на социалните партньори и да предприемат мерки за насърчаване на инвестициите в държавите членки от еврозоната с големи излишъци по текущата сметка.

2.3 Да възстановят фискалния резерв в държавите от еврозоната с високи равнища на публичния дълг, да подпомогнат публичните и частните инвестиции и да подобрят качеството и състава на публичните финанси във всички държави. За разлика от предходните години Комисията не публикува препоръка за конкретна фискална позиция в еврозоната за 2019 г.

2.4 Да изместят данъчната тежест от труда и да укрепят образователните системи и инвестициите в умения, както и да повишат ефективността на активните политики на пазара на труда, които подпомагат преминаването от едно работно място на друго. Да се справят с разпокъсаността на пазара на труда и да гарантират подходящи системи за социална закрила в рамките на еврозоната.

2.5 Да приведат в действие механизма за подкрепа за Единния фонд за реструктуриране, да създадат европейска схема за застраховане на депозитите и да укрепят европейската регулаторна и надзорна рамка. Да насърчават системното намаляване на задлъжнялостта там, където са налице високи равнища на частния дълг. Бързо да намалят количеството на необслужваните кредити в еврозоната и да предотвратят натрупването им, включително чрез премахване на преференциалното данъчно третиране на дълга в данъчното облагане.

2.6 Да осъществят бърз напредък по

завършването на Икономическия и паричен съюз с перспективата да бъде утвърдена международната роля на еврото, като бъдат взети под внимание предложенията на Комисията, включително тези, свързани с финансовия сектор, както и Програмата за подкрепа на реформите и Европейския механизъм за стабилизиране на инвестициите, предложени в многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г.

3. Общи бележки

3.1 ЕИСК е обезпокоен от факта, че низходящите рискове за икономическите перспективи за еврозоната могат да се превърнат в друга социално-икономическа криза в не толкова далечно бъдеще, което би създавало значителни предизвикателства за корекцията.

3.1.1 Настоящият растеж на производството вече достигна най-високата си стойност след като през 2017 г. възлизаше едва на 1,7 %. Потенциалният растеж все още остава под равнището през 2008 г., а публичните инвестиции са много далеч от възстановяването след големия спад (с над една четвърт от най-високите стойности) от началото на кризата.

3.1.2 Продължават да съществуват различия между държавите членки, особено по отношение на безработицата. Въпреки подобренията по отношение на водещите показатели общият брой отработени часове и обемът на заетостта остават под равнището от 2008 г., докато растежът на реалните заплати не беше голям и продължава да изостава от растежа на производителността, което навежда на предположението, че печалбите от скромния растеж продължават да бъдат неравномерно разпределяни.

3.1.3 В еврозоната все още се регистрира значителен излишък по текущата сметка, предимно поради излишъци по текущата сметка в някои държави членки; това показва сравнително слабо търсене на вътрешния пазар и е една от причините международното напрежение да поражда търговски протекционизъм.

3.1.4 Въпреки неотдавнашните низходящи корекции на прогнозите за растеж, Европейската централна банка реши да прекрати своята програма за увеличаване на паричната маса, премахвайки

важен стълб за подкрепа на политиката за растеж на еврозоната.

3.1.5 Докато все още се наблюдават уязвими области в резултат на кризата като високите равнища на публичния и частния дълг и необслужваните кредити, които тежат на счетоводните баланси на банките, все още е недостатъчен напредъкът в укрепването на институционалната структура на ИПС по начин, който да подобри устойчивостта на икономиката на еврозоната, без да оказва прекомерна тежест върху публичните финанси, пазара на труда и социалните политики за адаптиране в случай на сътресения.

3.1.6 Съществуват важни глобални низходящи рискове, от увеличаването на търговския протекционизъм до нестабилност на финансовите пазари.

3.2 Като се имат предвид последствията от предходната криза, следите от която (особено в социалната сфера и на пазара на труда) все още се наблюдават в няколко държави членки, ЕИСК счита, че укрепването на икономическата устойчивост на еврозоната посредством решителен и бърз напредък към завършването и задълбочаването на ИПС и на единния пазар, в съответствие с насоките на Европейската комисия, е от съществено значение за това да се предотврати превръщането на друга икономическа криза в криза на пазара на труда и социална криза.

3.3 В допълнение към тези рискове, технологичният напредък предлага възможности, но носи и заплахи. От една страна, и при условие че се вложат инвестиции в новите технологии, те могат да спомогнат за увеличаване на хронично слабия растеж на производителността в еврозоната. От друга страна, има вероятност те да облагодетелстват някои групи от обществото, по-специално онези, които притежават по-високи и по-добри умения в сравнение с други.

3.4 Въпреки че се очаква през 2018 г. средната разлика между фактическия и потенциалния БВП³ в еврозоната да достигне скромна положителна стойност (0,3 % от потенциалния БВП), съществуват значителни разлики между отделните държави членки, което предполага, че цикличният подем не

3 Това е разликата между реалния и потенциалния БВП като дял от потенциалния БВП.

е еднакъв навсякъде. Размерът на положителната разлика между фактическия и потенциалния БВП в една държава е показател за степента, до която би могла да бъде затегната нейната фискална политика, без да има процикличен характер. Няколко държави членки (и най-вече две големи държави със значително отражение върху цялостните резултати на еврозоната) с високо съотношение държавен дълг/БВП имат незначителна или отрицателна разлика между фактическия и потенциалния БВП. Макар че държавите членки следва да направят всичко възможно за да гарантират високото качество на своите публични финанси, да се настоява те да използват фискални буфери посредством рестриктивни фискални политики вероятно ще доведе до трайно нисък растеж, без да спомогне за намаляването на техния държавен дълг като дял от БВП.

3.5 Освен това спазването на фискалните правила на ЕС от страна на националните фискални политики е разгледано единствено от гледна точка на добре документираните слабости на икономическото управление на ЕС и един от мотивите за реформи като създаването на Европейски фискален съвет, докато общата фискална позиция в еврозоната е пренебрегната. Липсата на препоръка за обща фискална позиция тази година буди съжаление, тъй като по този начин се пропуска възможност за съчетаване с по-конкретни препоръки за диференциране между държавите членки.

3.6 В съответствие с предходните си становища Комитетът призовава държавите членки и Европейската комисия да укрепят публичните инвестиции като средство за насърчаване на растежа в дългосрочен план, но също така и за намаляване на сегашната несигурност и за насърчаване на плавен преход към по-устойчив и справедлив модел на растеж.

3.7 Комитетът си задава въпроса дали в страните с високо съотношение на държавен дълг/БВП наличието на по-ефикасни и по-ефективни обществени поръчки *само по себе си*⁴ може да осигури достатъчно пространство за увеличаване на публичните разходи за инвестиции – включително инвестициите в образование, умения и активни политики на пазара на труда — до подходящото

4 Вж. Европейска комисия (2018 г), Анализ на икономиката на еврозоната, SWD(2018), 467 final, стр. 8.

равнище за укрепването на дългосрочен приобщаващ растеж и постигането на целите на Парижкото споразумение за намаляване на въглеродните емисии и дали тези промени могат да бъдат извършени достатъчно навременно, като се има предвид неотложната необходимост от публични инвестиции.

3.8 Становището на ЕИСК относно *„Икономическата политика на еврозоната през 2018 г.“*⁵ подчерта голямото противоречие, създадено от положението на страните, които поддържаха прекомерни излишъци по текущата сметка и фискални излишъци с отрицателно нетно публично капиталобразуване. Комитетът изразява загриженост, че въпреки неколкостранните препоръки на Комисията и на Съвета, в прогнозите от есента се предвижда, че тези страни ще продължат с много висок излишък по текущата сметка до 2020 г.⁶

3.9 Комитетът приветства акцента, поставен върху укрепването на образователните системи и инвестициите в умения, и намаляването на сегментирането на пазара на труда и отново призовава за структурни реформи, които да насърчават по-висок съвкупен растеж на производителността, като същевременно създават висококачествени работни места и гарантират справедливо разпределяне на приходите от повишаването на производителността.

3.10 Комитетът изразява съгласие с призива за по-висок растеж на заплатите в държавите членки с излишъци. Той отбелязва обаче, че сам по себе си растежът на производителността няма непременно да спомогне за увеличаването на реалните възнаграждения в държавите членки с отрицателни нетни международни инвестиционни позиции, тъй като в много страни се наблюдава разкъсване на връзката между растежа на производителността и повишаването на реалните възнаграждения. Следва да се предприемат и мерки за подпомагане на по-справедливото разпределяне на печалбите от повишаването на производителността.

4. Конкретни бележки

4.1 „Борбата с данъчните измами, [...] и

⁵ [ECO/475](#), „Икономическата политика на еврозоната (2018 г.)“ (допълнение към становище).

⁶ [Статистическо приложение, Европейска икономическа прогноза – есен 2018 г.](#), таблица 50, стр. 196.

избягването на данъци чрез предприемането на мерки срещу агресивното данъчно планиране са от съществено значение за това данъчните системи да станат по-ефикасни и по-справедливи. [Тези мерки] са от съществено значение за осигуряване на държавните приходи, възпрепятстване на нарушаването на конкуренцията между дружествата, запазване на социалното сближаване и борба с увеличаващите се неравенства.“ ЕИСК е напълно съгласен с твърдението в работния документ, придружаващ предложението за препоръка⁷. Ето защо той призовава правилата, приети за борба с тези престъпления и злоупотреби на европейско равнище, да бъдат приведени незабавно в изпълнение и да се направи оценка на възможността за установяване на други по-ефективни мерки, включително инструменти за прекратяване на незаконните дейности на данъчните убежища.

4.2 Комитетът счита, че трябва да бъдат предприети по-решителни стъпки за улесняване на публичните разходи за инвестиции, например чрез изключване на разходите за публични инвестиции от изчисляването на дефицитите при прилагането на фискалните правила на ЕС (т.нар. „златно правило“), като се отчита надлежно устойчивостта на съществуващите равнища на задлъжнялост.

Брюксел, 20 декември 2018 г.

Stefano Palmieri,
председател на секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“

⁷ Вж. Европейска комисия (2018 г.), Анализ на икономиката на еврозоната. [SWD\(2018\) 467 final](#)

Европейски икономически и социален комитет

ССМИ/166 Работа с азбест в областта на енергийното саниране

ПРОЕКТОСТАНОВИЩЕ

Консултативна комисия по индустриални промени (ССМИ)

Работа с азбест в областта на енергийното саниране (становище по собствена инициатива)

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК приветства амбициозния план за преразглеждане на Директивата относно енергийните характеристики на сградите (ДЕХС), но и признава значителната опасност от азбеста, който днес е най-големият източник на професионални заболявания от рак в Европа. С цел постигане на амбициозните цели за обновяване на европейския сграден фонд и създаване на здравословни и енергийно ефективни жилища и работни места, ЕИСК счита, че е необходимо да се създадат полезни взаимодействия с премахването на вредните вещества по време на енергийното саниране, така че това бреме да не бъде оставено на идното поколение.

1.2 Европейската комисия трябва да предприеме последващи действия във връзка с резолюцията на Европейския парламент относно свързаните с азбеста заплахи за здравето по време на работа и перспективите за отстраняване на целия съществуващ азбест (2012/2065(INI) и становището по собствена инициатива на ЕИСК относно „Премахване на азбеста в ЕС“ и да предприеме последващи действия във връзка с направените в тях предложения.

1.3 Европейската комисия би трябвало да търси сътрудничество с Международната организация на труда (МОТ) и Световната здравна организация (СЗО), като

използва предишните програми на двете организации. Европейската агенция за безопасност и здраве при работа и Европейската комисия би трябвало съвместно да подкрепят подобни действия в ЕС. Европейската комисия би трябвало активно да насърчава основан на жизнения цикъл подход към дизайна на сградите и строителните материали с цел осигуряване на възможности за рециклиране и употреба до края на жизнения цикъл, както и целта на ЕС за създаване на кръгова икономика.

1.4 Европейската комисия би трябвало да даде приоритет на отстраняването на вредните вещества при разработването на допълващи инструменти, като например цифров регистър на сградите и паспорт за саниране на сградите, с цел информиране на потребителите относно възможността за саниране на тяхната сграда и подпомагане на изпълнението на персонализирани планове за саниране въз основа на проверки от страна на професионалистите. Това би могло да включва създаването на допълнителни допълващи инструменти на равнище ЕС за регистрацията на вредни вещества в сградите, които са публично достъпни с оглед на защитата на потребителите.

1.5 Европейската комисия и държавите членки трябва да преразгледат транспонирането и практическото приложение на директивата относно експозиция на азбест

по време на работа (Директива 2009/148/ЕО) от гледна точка на различните групи рискове, за да се подобри защитата на всички работници, изложени на риск от азбест. Европейската комисия и държавите членки би трябвало да работят заедно с цел ефективно използване на структурните и инвестиционните фондове на ЕС за отстраняване на азбеста. 1.6 Енергийното саниране е застъпено в множество области на европейското право. Би трябвало да бъде извършена оценка на националното законодателство и на законодателството на ЕС с цел да се гарантира съгласуваност на политиката в сферата на работата с вредните вещества. Това включва законодателството за отпадъците и гарантирането на достатъчен брой депа за третиране на азбестови отпадъци.

1.7 Държавите членки би трябвало да разработят регистри и да направят отстраняването на вредните вещества основен компонент на съществуващите паспорти за саниране на сградите или при разработването на нови паспорти.

1.8 От решаващо значение е държавите членки да разработят свои дългосрочни стратегии за саниране с оглед на присъщите опасности от азбеста и други вредни вещества.

1.9 Държавите членки трябва да гарантират, че критериите за финансово подпомагане на енергийното саниране, като например данъчни облекчения или субсидии, са изрично определени по начин, който да позволява на собствениците на жилища да премахват напълно вредните вещества в хода на санирането.

1.10 Държавите членки трябва да подкрепят социалните партньори при адаптирането на обучението, квалификацията и професионалния профил към бъдещите нужди. Това би трябвало да бъде направено с цел секторът да стане по-привлекателен за младите работници и жените.

1.11 Конкретната роля и отговорността на социалните партньори за борбата с рисковете и защита на работниците би трябвало да бъдат признати и подкрепени изцяло. Организираното гражданско общество също би трябвало да вземе участие, тъй като азбестът оказва влияние върху трудовия живот, здравето, защитата на потребителите и околната среда. Това е особено валидно, когато става въпрос за признаването и обезщетяването на жертвите на свързаните с азбеста заболявания.

1.12 Държавите членки могат да помогнат за оценката и насърчаването на добрите практики и новите технологии с цел опазване на здравето и безопасността на работниците и обитателите на сградите.

1.13 Предвид огромното значение на темата, ЕИСК ще представи настоящото становище на съвместна конференция с Европейския парламент, Комитета на регионите и Европейската комисия.

2. Общи бележки

2.1 Преразгледаната ДЕХС ще окаже значително въздействие върху икономическите дейности в строителния сектор чрез увеличаване на средния процент на годишното саниране. Една от най-значимите промени в преразгледаната ДЕХС е степента на амбициозност –

средният годишен процент на саниране би трябвало да се увеличи от 1 % на 3 %. Това ще се отрази положително върху заетостта и ще отвори възможност за насърчаване на нови и допълнителни умения и квалификации с цел да се гарантира устойчива качествена заетост и конкурентоспособността на сектора.

2.2 Политиците и заинтересованите страни трябва да са наясно с потенциалния риск за здравето, свързан със санирането на европейския сграден фонд, произтичащ поспециално от излагането на вредни вещества като азбеста. Собствениците на жилища, обитателите и служителите, работещи в помещенията, са изложени на риск. В преразгледаната директива относно енергийните характеристики на сградите се акцентира върху въпросите, свързани със здравето, като по-конкретно в съображение 14 от Директива (ЕС) 2018/884 се предвижда, че „Държавите членки следва да подкрепят подобряването на енергийните характеристики на съществуващите сгради, което допринася за постигане на здравословна среда в помещенията, включително чрез отстраняване на азбест и други вредни вещества, предотвратяване на незаконното отстраняване на вредни вещества и улесняване на спазването на действащите законодателни актове като директиви 2009/148/ЕО (1) и (ЕС) 2016/2284 (2) на Европейския парламент и на Съвета“. 2.3 Всъщност много сгради, които се нуждаят от подобрения в енергийните характеристики, са строени преди забраната на азбеста. Прогнозите сочат, че понастоящем приблизително 35 % от сградите в ЕС са над 50-годишни, а почти 75 % от сградния фонд е енергийно неефективен, което означава, че голямата част от сградите в Европа отговаря на условията за саниране преди 2050 г. Съответно големи количества азбест ще трябва да бъдат отстранени по безопасен начин.

2.4 Съгласно член 2а, параграф 2 от преразгледаната директива относно енергийните характеристики на сградите в своята дългосрочна стратегия за саниране държавите членки трябва да подготвят пътна карта с план за действие относно това как да трансформират своя сграден фонд до 2050 г. Предвид високия процент на сградите в Европа, съдържащи азбест, държавите членки би трябвало да формулират своите дългосрочни стратегии за саниране с цел свеждане до минимум на риска за здравето на работниците, обитателите и обществеността.

2.5 Енергийното саниране на съществуващите сгради изисква специфични знания и умения от страна на работниците. Тези нужди са очертани в рамките на проекта „Професионално образование и обучение за строителство с ниско енергопотребление“ (VET4LEC) на европейските социални партньори от строителния сектор. От значение за всички професии, занимаващи се професионално или случайно с азбест, е да разполагат с подходящите квалификации.

2.6 Азбестът продължава да бъде източник номер едно на професионалните заболявания от рак в Европа. Според Международния комитет за здраве на работното място (ИСОН), азбестът взема приблизително 88 000 жертви в Европа годишно, което представлява 55 – 85 % от случаите на заболяване на рак на белите дробове на работното място. Смъртността ще продължи да нараства до края на 20-те години и през 30-те години на този век. Дори работата

със свързан азбест може да причини значително отделяне на вредни азбестови влакна. 2.7 Управленската структура на ДЕХС на национално равнище трябва да посрещне настоящите и бъдещите предизвикателства. В член 2а, параграф 5 от ДЕХС е посочено, че за да подпомогне разработването на дългосрочната си стратегия за саниране, всяка държава членка провежда обществена консултация. Държавите членки определят условията за провеждане на консултациите по приобщаващ начин, като същевременно ангажират по-ефективно съответните участници от публичния и частния сектор въз основа на широки консултации и реално участие.

3. Бележки относно европейските институции

3.1 Европейският парламент прие резолюция относно свързаните с азбеста заплахи за здравето по време на работа и перспективите за отстраняване на целия съществуващ азбест (2012/2065(INI), в която, наред с другото, призова Комисията да разработи цялостен подход към енергийното саниране и отстраняването на азбеста. В становището по собствена инициатива на ЕИСК относно „Премахване на азбеста в ЕС“ бяха направени подобни препоръки. Европейската комисия предприе някои мерки за проследяване на изпълнението на предложенията, но би трябвало да работи още за насърчаване на техните усилия. Поради употребата на продукти, съдържащи азбест, в почти всяка част на съществуващите сгради, строени преди забраната за азбеста, всеки вид дейност по саниране носи потенциален риск от отделяне на азбестови влакна. Потенциалната експозиция на работниците трябва да се контролира и Европейската комисия трябва да започне оценка на настоящата пределно допустима стойност на азбестовите влакна от 100 000 влакна/м³ (Директива 2009/148/ЕО) на работното място в Европа с цел да се определи дали на работниците се гарантира достатъчна безопасност или не. Международният комитет за здраве на работното място препоръчва намаляване на пределно допустимите стойности на 1 000 влакна/м³.

3.2 Сегашните модели за регистрация на азбест и други вредни вещества в държавите членки като цяло не са подходящи за тази цел. Въпреки че много държави членки или региони предвиждат регистри на вредните вещества, те често са непълни, не са публично достъпни и повечето не са актуализирани. В някои държави те изобщо не съществуват. Полша е показателно изключение: страната разполага с амбициозна програма за отстраняване на азбеста, която се радва на обществена подкрепа и се подпомага от наличието на публично достъпен регистър за азбеста.

3.3 Един авангарден регистър на вредните вещества в сградите би трябвало да има следните характеристики: специфично за сградите указание на местоположението и количеството на вредните вещества, класифициране на възможността за заплахи и график за отстраняване, централизирано събиране на данни от публичните власти за статистически цели и информация за изготвянето на стратегии за премахване и финансови стимули, както и публична достъпност на информацията, имаща отношение към безопасността и здравето, за публичните власти,

обитателите, изпълнителите и работниците.

3.4 Необходимо е да бъдат подобрени процедурите за признаване и обезщетяване на жертвите на експозиция на азбест и би трябвало да бъде подобрен достъпът до необходимата информация с цел да се даде гласност на жертвите наред с предоставянето на правна, финансова и лична подкрепа. Асоциациите на жертвите на азбест би трябвало да бъдат подкрепяни. Това може да намали личната тежест, която те поемат в рамките на тези процедури за признаване и която винаги увеличава тяхното лично страдание от заболяването.

3.5 В рамките на структурата на управление на ДЕХС на всяко равнище би трябвало да бъдат създадени точни цели въз основа на определяне на основните проблеми и оценка на напредъка. Би трябвало да бъдат разработени европейски инструменти за подкрепа на прилагането на националните дългосрочни стратегии за саниране под формата на насоки и показатели, сравнителни анализи, споделяне на най-добрите практики и партньорски проверки.

4. Бележки относно прилагането на директивата относно енергийните характеристики на сградите на национално равнище

4.1 Преразгледаната директива относно енергийните характеристики на сградите задължава държавите членки да разработят дългосрочни стратегии за саниране. В съответствие с член 7 от ДЕХС от решаващо значение е тези дългосрочни стратегии да бъдат разработени с оглед на присъщите опасности от азбеста и други вредни вещества.

4.2 Държавите членки са длъжни да изготвят и прилагат дългосрочни стратегии за саниране. Това би трябвало да се извършва в съгласие със съответните участници, включително различните териториални равнища, като например регионите и общините. Разбира се трябва да се обърне внимание на националните различия в административните и организационните структури.

4.3 Критериите за финансово подпомагане на енергийното саниране, като например данъчни облекчения или субсидии, би трябвало да бъдат изрично определени по начин, който да позволява на собствениците на жилища да премахват напълно вредните вещества в хода на мерките за енергийно саниране; това може да включва използването на енергийни активни материали, като например интегрирани фотоволтаични системи. Важно е да има и финансови стимули за отстраняването на вредните вещества, когато тяхното отстраняване не е пряко свързано с енергийните характеристики на сградата. Това може да помогне за създаването на здравословни и енергийно ефективни пространства за живот и работа и да благоприятства постигането на амбициозните цели за отстраняване на азбеста.

4.4 Потребителите изискват допълнителна подкрепа под формата на повишаване на осведомеността относно опасностите от вредни вещества в сградите, които могат да окажат отрицателно въздействие върху здравето и качеството на въздуха в помещенията, и как тези опасности да бъдат намалени в процеса на енергийното саниране. Енергийните консултанти, одиторите и другите участници,

предоставящи подкрепа за потребителите, би трябвало да имат знания и да бъдат квалифицирани да предоставят информация относно отстраняването и възможностите за финансиране.

4.5 Понастоящем изискванията и разпоредбите във връзка с обучението в много държави членки не са достатъчни за адекватната защита на работниците от рисковете, свързани с азбеста. По принцип всеки работник в строителния сектор е изложен на потенциален риск от експозиция на азбест по време на своята работа. Съгласно директивата относно експозицията на азбест по време на работа (Директива 2009/148/ЕО) всеки работник, изложен на риск, се нуждае от обучение, съответстващо на степента на риска. Това обаче не е отразено в достатъчна степен при транспонирането във вътрешното законодателство на много държави членки, които често се ограничават до работници, които потенциално са изложени на високи концентрации (напр. отстраняване/унищожаване на азбеста). Държавите членки се насърчават да преразгледат съответното транспониране и практическо приложение на директивата от гледна точка на различните групи рискове, за да се подобри защитата на всички работници, изложени на риск от азбест.

4.6 Важно е включването на осведоменост и специфично за занаята обучение, включително повишаване на общата осведоменост особено сред младите работници, което може да включва професионално обучение и образование. Обучението би трябвало да бъде разработено така, че да отговаря на нуждите на работниците, които от време на време ще бъдат изложени на азбест, и да им дава възможност за отстраняването на материали с ниска степен на риск, като например неповредени циментови покриви и тръби от азбест. Това важи особено за МСП. На последно място нуждите на специализираните дружества за отстраняване на азбеста, които също редовно могат да боравят с материали с висока степен на риск и в големи количества би трябвало да бъдат взети предвид отделно.

4.7 Европейските социални партньори в строителния сектор разработиха информационни модули за по-безопасно боравене с азбеста, които са достъпни на много езици. Държавите членки се насърчават да предприемат собствени дейности за повишаване на осведомеността в тази област или да разпространяват съществуващи материали.

4.8 На разположение са нови технологии и нови работни практики за опазване на здравето и безопасността на работниците и обитателите на сгради и е необходимо да се насърчават употребата и прилагането им. Общото намаляване на праха на работното място може да намали широк диапазон от неблагоприятни за здравето последици в резултат, наред с другото, от кристален силициев диоксид, прах от дърво и азбест. Това може да стане по различни начини, като например всмукване при източника, свързване на праха с вода или гел. За отстраняването на материали от повърхности, затворени пространства, тавани и стени на сградите вече се използват роботи с дистанционно управление. Вземането на сериозно на опасността от вредните вещества може да стимулира иновациите.

4.9 Важно е да се взема под внимание понякога вярната представа за опасните и нездравословни работни места в строителния сектор. Това е важно съображение с оглед на застаряването на работната сила. Цялостното управление на риска от азбест и други вредни вещества по време на енергийното саниране може да помогне за повишаване на привлекателността на сектора сред младите мъже и жени.

4.10 Енергийното саниране създава нови професии и трансформира съществуващите професионални профили. Това е възможност за подобряване на имиджа на сектора и за създаване на нови и привлекателни работни места. Все по-важно е вземането предвид на демографските промени в сектора чрез осигуряването на професионални профили и условия на труд, които отговарят на очакванията по-специално на младите работници и жените.

4.11 Средно човек прекарва около 90 % от времето си на закрито. В днешно време строителните материали рядко са съставени от хомогенни материали. Дори очевидно прости продукти се произвеждат посредством различни химични процеси. Понякога не са известни дългосрочните последици за здравето на човека. Наноматериалите например имат сходни геометрични свойства на азбеста и в дългосрочен план също могат да бъдат потенциално опасни. Създателите на политики и производителите на строителни материали би трябвало да прилагат принципа на предпазливост като водещо правило при научните изследвания и разработването на строителни материали.

4.12 Би трябвало да бъде въведен основан на жизнения цикъл подход към дизайна на сградите и строителните материали с цел осигуряване на възможности за рециклиране и употреба до края на жизнения цикъл. Създателите на политики биха могли да стимулират или да предоставят стимули за използването на устойчиви техники за строителство и природни строителни материали, като например, но не само, дърво – в идеалния случай от местни източници. Така например ние сме свидетели на увеличаване броя на сградите с дървени конструкции и на технологични развития при изолационните материали на биологична основа, като например хемпкрит или нови приложения на продукти на дървена основа. Тези новости при използването на по-устойчиви материали и продукти би трябвало да се насърчават по-активно и да се подпомагат посредством различни инструменти и инициативи на ЕС. Това би трябвало да взема под внимание и целта на ЕС за създаване на кръгова икономика.

4.13 Един от основните мотиви за преразглеждане на ДЕХС беше да се намали въздействието на изменението на климата. При това можем да очакваме по-голяма честота на природните бедствия, която може да доведе до неконтролирано отделяне на азбестови влакна от сградите и публичната инфраструктура. Това би трябвало да бъде допълнителен стимул за ускоряване на отстраняването на азбеста и би трябвало да бъде отразено в плановете за отговор на природните бедствия. В подобни ситуации на риск са изложени услугите при спешни случаи и е необходимо те да бъдат защитени адекватно.

Европейски икономически и социален комитет

ССМИ/150

Индустрията на фалшифицираните и пиратските стоки

ПРОЕКТОСТАНОВИЩЕ

Консултативна комисия по индустриални промени (ССМИ)

Индустрията на фалшифицираните и пиратските стоки (становище по собствена инициатива)

1. **Закljučения и препоръки**
 - 1.1 Европейската икономика се основава във все по-голяма степен на креативността и иновациите. Отраслите, свързани в голяма степен с правата върху интелектуалната собственост (ПИС), в генерират 39 % от БВП и 26 % от работните места в ЕС¹. ЕИСК счита, че предприятията трябва да разполагат с редица условия, улесняващи иновациите, инвестициите и заетостта.
 - 1.2 По оценки на ООН² и ОИСР фалшифицираните продукти представляват 5 - 7% или до 2,5% (ОИСР) от световната търговия. По-голямата част от фалшифицираните продукти в Европа, са произведени извън ЕС, но производството бележи ръст и в държави членки. Интернет значително опрости и увеличи възможността за продажба онлайн на фалшифицирани продукти, като в същото време рискът за доставчиците от наказателно преследване остава много малък.
 - 1.3 Индустрията на фалшифицирани продукти се възползва както от разликите в ефективността на митническия контрол в ключовите входни точки към единния пазар, така и от фрагментирания и променлив характер на прилагането на европейските правила и стандарти на национално равнище, улесняващ навлизането в ЕС на продукти, които застрашават здравето, безопасността и сигурността на гражданите и за конкурентоспособността на предприятията.
 - 1.4 Следователно пълноценно функциониращ и оперативно съвместим митнически съюз трябва да гарантира ефикасната работа на новата система, въведена с Митническия кодекс, като защитава предприятията от нелоялната конкуренция, особено от световната индустрия на фалшифицираните и пиратските стоки, не само в интерес на предприятията, но и поради преките последици за общото здраве, безопасност и сигурност, както и за икономическия растеж.
 - 1.5 Според ЕИСК, като се има предвид, че следва да се прави разграничение между два вида фалшифициране – „**фалшифициране**“ като нарушение на ПИС, т.е. единствено нелоялна конкуренция, която не представлява заплаха за безопасността и общественото здраве, и „**престъплението фалшифициране**“ като престъпно деяние, както е определено от Конвенцията за престъпленията с лекарствени продукти³, борбата с фалшифицирането и пиратството, следва да бъде основен приоритет на ЕС не само с оглед на осигуряването на здравословен растеж на свободната световна търговия без протекционистки мерки, но и с оглед на професионализацията на организираната престъпност в търговията с фалши-

1 Съвместен доклад на Европейското патентно ведомство (ЕПВ) и Службата за хармонизация във вътрешния пазар относно отраслите в ЕС, свързани в голяма степен с ПИС, септември 2013 г.

2 <http://www.springer.com/978-1-4614-5567-7> – Служба на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН).

3 <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/211>.

фицирани и пиратски стоки и рисковете, на които са изложени потребителите. Това би могло да включва подходящи наказателни производства, за да възпира подобни престъпни дейности.

1.6 Трябва да се предприемат многостранни мерки за противодействие на производството и продажбата на фалшифицирани и пиратски стоки, така че да се намали последствията от последните, а именно:

- пропуснатото развитие на производството и инвестициите;
- вредите за имиджа и качеството, включително технически несъответствия и неспазване, подправени сертификати за съответствие и спазване и фалшиви маркировки за съответствие, както и злоупотребата с тях;
- рисковете за здравето, безопасността и околната среда;
- отсъствието на какъвто и да е вид сертифициране, стандарти и проверки на качеството за фалшифицирани стоки;
- загубата на работни места и пропуснатото създаване на нови предприятия;
- загубените фискални и парафискални приходи;
- увеличаващите се проблеми в областта на сигурността и борбата с организираната престъпност, включително финансирането на тероризма.

1.7 ЕИСК изразява убеждението си, че са необходими съвместни усилия от страна на всички публични и частни участници за формулиране и осъществяване на обща стратегия за координирани мерки, насочени към предотвратяването, откриването и борбата с това явление, подкрепяни от подходяща обща техническа и законодателна рамка.

1.8 ЕИСК счита обаче, че инициативата е въпрос основно на частния сектор в ЕС, обхващащ индустриалните предприятия и доставчиците на услуги, които са найзаинтересовани, както и цялата верига за създаване на стойност, с участието на носителите на права и МСП, като Комисията трябва да актуализира регулаторната рамка за ПИС, за да се модернизира съществуващите правила и да се приспособят възможностите на наказателното право, които понастоящем са на разположение в ЕС и неговите държави членки. Заедно те следва да създадат силен общ стимул от източника през цялата верига на доставки, като установят механизми за взаимодействие за международно сътрудничество и мониторинг на доставчиците/клиентите, за да се намали до минимум рискът от фалшифициране във веригата на доставки.

1.9 По мнение на ЕИСК по-активните съвместни действия от страна на частния сектор са решаващи, за да се гарантират ефективни партньорства с доставчи-

ците на интернет сайтове, създателите на съдържание, притежателите на марки, операторите на електронни разплащания, рекламодателите/рекламните мрежи и регистрите на интернет домейни, както и чрез доброволни меморандуми за съвместни действия, даващи възможност за бързи корекции при неочаквани промени на пазара.

1.10 Силната подкрепа от страна на частния сектор следва да бъде съпътствана от публични мерки, като:

- разработването на нови пара-правни техники за ограничаване на нарастващата търговия с фалшифицирани продукти, които да дават възможност за сътрудничество между частния и публичния сектор, за да се оптимизира намесата на митническите органи посредством маркиране и проследяемост;
- оперативно съвместими системи за откриване, които са свързани с автоматични системи за управление на риска, въз основа на подходящи технологии, за да се позволи на собствениците на електронни магазини и носителите на права да установяват и предотвратяват нарушения;
- въвеждане на нов стратегически план за периода 2018—2021 г. с обновена и подобре координирана рамка за действие, която разчита на подходящи финансови ресурси, с по-голяма прозрачност и ориентиран към бъдещето капацитет, по-точни разузнавателни техники, на списък на ЕС с общоизвестните държави, въвеждането на центрове за ПИС с по-силни правомощия по места, включително усилия за борба срещу престъплението фалшифициране и по-усъвършенствани инструменти за надзор на пазара (интерактивна база данни) с действително обща митническа служба в съответствие с предложението за директива за правна рамка на Съюза по отношение на митническите нарушения и наказания⁴;
- инициативи за предоставяне на по-добри статистики и анализи за размера и въздействието на фалшифицирането.

1.11 ЕИСК смята, че следва да бъде финансирана европейска кампания за борба с фалшифицирането, в това число Европейски ден за борба с фалшифицирането, в рамките на които да се изтъкне:

- сериозната загуба, причинявана от навлизането на пазара на фалшифицирани и пиратски стоки и тяхното закупуване, за цели сектори на икономиката, рисковете за здравето, безопасността, околната среда, европейските иновации и креативност, както и за заетостта, публичните приходи и икономическия растеж като цяло;

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ:C:2016:487:TOC>.

- необходимостта от съществени усилия за подобряване на базата данни за фалшифицираните стоки и за оценката на свързаното производство и загубата на работни места, за да се изготвят подходящи политики. Настоящата статистическа основа и иконометрични оценки трябва да бъдат по-точни, надеждни и съпоставими.
- 1.12 ЕИСК смята, че е изключително важно да има по-ясна координация на различните служби на Комисията и европейските агенции, имащи отношение към въпроса, със съответстващите им институции в държавите членки. Това може да се постигне чрез предоставянето на достатъчно ресурси за сътрудничество в Европа и чрез усилия за установяване на истинска култура на сътрудничество. Създаването на централна работна група за борба с фалшифицирането за достатъчен период от време би трябвало да спомогне за конкретното постигане на тази цел.
- 1.13 ЕИСК призовава настоятелно Съвета и ЕП да убедят Комисията в спешен порядък:
- да приключи бързо с изготвянето на технологичните и структурните мерки и новия план за действие срещу фалшифицираните и пиратските стоки за периода 2018-2021 г.;
 - да подкрепя по-енергични съвместни действия от страна на частния сектор посредством регулации, правила и структури, които гарантират, че свободната международна търговия се развива на лоялна и проактивна основа.
2. Въведение: естество, количествени и качествени характеристики на явлениято
- 2.1 За определянето на предмета на настоящото становище се прави препратка към понятията за фалшифициране, определени в Регламент (ЕС) № 608/2013. Електронното и цифровото пиратство, търговията и разпространението на ИТ софтуер или незаконни файлове в нарушение на съответните закони в областта на правата върху интелектуална собственост не попадат в обхвата на настоящото становище, тъй като те са тясно свързани с Програмата в областта на цифровите технологии, за която ЕИСК е сформирал специална постоянна проучвателна група.
- 2.2 Количественото определяне на явлениято „фалшифициране“ е сложна задача, тъй като, както във всички области на незаконна дейност, наличните данни се основават прекалено много на оценки и приближения, предвид факта, че каналите за фалшифицирани стоки в по-голямата си част са контролирани от престъпни организации, които умело са установили огромния потенциал на този вид незаконна дейност спрямо минималните рискове от това да бъдат заловени.
- 2.3 През последните години видовете стоки, които са обект на фалшифициране, се увеличили многократно до степен, че вече не съществува продукт, който да не може да бъде имитиран и продаден: всичко се копира – от аксесоари за облекло, до резервни части и инструменти, строителни материали и оборудване, бижута, обувки, дизайнерски предмети, играчки, козметични и лекарствени продукти, и сега фалшивите стоки сякаш представляват самостоятелен паралелен сектор, реален конкурент, спрямо който предприятията трябва да се съизмерват и от който трябва да защитават своя пазарен дял.
- 2.4 Лесното закупуване често означава, че потребителите избират фалшифицирани стоки, което има сериозни последици за предприятията, особено за МСП; слабо регулирани и трудни за контрол, електронната търговия и онлайн аукционите представляват ефективен и сигурен начин за създаване на широка клиентска база и търговия с евтини фалшифицирани стоки.
- 2.5 Фалшифицирането се превърна в един от основните посредници и източници на финансиране на организираната престъпност. Включването на престъпни организации доведе до драстично увеличаване на нивото на професионализъм в индустрията на фалшифицирането: организирани престъпници развиха нужните мрежи, които им позволяват да оптимизират резултатите си в глобален мащаб.
- 2.6 Производството на фалшифицирани стоки обикновено се разглежда като външно явление. Митническите статистически данни показват ясно, че по-голямата част от страните, от които произхождат фалшифицираните продукти, не са членки на ЕС. Въпреки поетия категоричен ангажимент за преустановяване на фалшифицирането, Китай продължава да бъде един от ключовите участници в индустрията на фалшифицирането.
- 2.7 Възходът на интернет създаде нови канали за разпространение на фалшифицираните продукти, при които рисковете за продавачите са малки, тъй като е трудно да се осъществи наказателно преследване срещу посредниците във веригата за създаване на стойност. Необходимо е по-голямо сътрудничество по цялата верига за създаване на стойност, за да бъде ефикасна борбата с онлайн търговията с фалшифицирани стоки.
- 2.8 Отраслите, свързани в голяма степен с ПИС, генерират 39 % от БВП и 26 % от работните места в ЕС⁵. Неотдавнашни проучвания⁶ показват, че фалши-

⁵ Съвместен доклад на Европейското патентно ведомство (ЕПВ) и Службата за хармонизация във вътрешния пазар относно отраслите в ЕС, свързани в голяма степен с ПИС, септември 2013 г.
⁶ Служба на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), „Гло-

фицираните стоки представляват между 5 и 7% от световната търговия, което възлиза приблизително на 600 млрд. евро годишно, докато ОИСР⁷ определя стойността на внасяните фалшиви стоки на 2,5% от международната търговия през 2013 г., което съответства на 338 млрд. евро, а по нейни оценки до 5% или 85 млрд. евро е стойността на внасяните в ЕС фалшифицирани или пиратски стоки, с изключение на произведените или продадените в рамките на отделна държава членка, както и на тези, закупени чрез интернет или чрез непряка икономическа дейност.

- 2.9 Според други международни статистически данни от 2017 г.⁸ световната търговия с фалшифицирани и пиратски стоки генерира между 923 милиарда и 1,13 трилион щатски долара годишно.
- 2.10 Производството на фалшифицирани стоки в държавите членки, включително в голям мащаб, нараства, като фалшификаторите правят опити да заобиколят митническия контрол по външните граници на ЕС.
- 2.11 Пласирането на пазара на фалшифицирани и пиратски стоки причинява огромни щети на икономиката, като по този начин благоприятства развитието на сивата икономика, която лишавя правителствата от приходи⁹, необходими за основни публични услуги, и товари с по-голяма данъчна тежест данъкоплатците, водейки до загуба на редовни работни места.
- 2.12 В ЕС фалшифицирането е отговорно за загубата на приблизително 800 000 работни места годишно и на около 14,3 млрд. евро данъчни приходи, включително ДДС и акцизи¹⁰.
- 2.13 ЕП прие редица резолюции по въпроса, по-специално резолюцията от 9 юни 2015 г.¹¹, в която препоръчва да се следва подход, който обединява всички учас-

balization of Crime. A Transnational Crime Threat Assessment“ (Глобализацията на престъпността. Оценка на транснационалната заплаха от престъпност).

7 ОИСР/EUIPO (Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост), 2016 г., Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact (Търговия с фалшифицирани и пиратски стоки: картографиране на икономическото въздействие).

8 Global Financial Integrity, Transnational Crime and the Developing World (Транснационалната престъпност и развиващите се страни), март 2017 г. (статистически данни, потвърдени от WAITO – април 2017 г.).

9 През 2013 г. пропуснатите данъчни приходи се оценяват на 90 – 120 млрд. евро – Frontier Economics, 2016 г.

10 Секторни проучвания за девет сектора, засегнати от фалшифицирането: козметични продукти и продукти за лична хигиена; облекла, обувки и аксесоари; спортни продукти, играчки и игри; бижутерия и часовници; чанти; музикални записи; вино и алкохолни напитки; фармацевтични продукти.

11 Europarl P8_TA(2015)0219 - 09/06/2015 - <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0219&lang=ua&ring=A8-2015-0161>.

тници в борбата с фалшифицирането, като повишава осведомеността сред потребителите и им предоставя повече информация, развива нови модели на търговия, подобрява механизмите за защита на МСП, насърчава сближаването на интересите между държавите членки и трети държави и използва в по-голяма степен събраните данни от Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO).

- 2.14 На 19 март 2013 г. Съветът прие резолюция относно плана за действие на ЕС в областта на митниците за борба с нарушенията на правата върху интелектуална собственост за 2013 – 2017 г., поставяйки ясни цели, заделяйки достатъчно ресурси и определяйки показатели за резултатите и изпълнението съгласно ясно определена пътна карта относно:

- изпълнението и мониторинга на новото законодателство относно прилагането на правата върху интелектуална собственост;
- мерки за борба с нарушенията на правата върху интелектуална собственост в търговията със стоки и услуги;
- сътрудничеството с основните държави на произход, транзитно преминаване и местоназначение с цел борба с незаконната търговия по цялата международна верига на доставки;
- засилено сътрудничество със Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) и правоприлагащите органи.

- 2.15 На 18 май 2017 г. в заключенията на Съвета относно определянето на приоритетите на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност за периода 2018-2021 г. беше изтъкнато, че „престъпните пазари стават все по-сложни и динамични [...]“. Поради това [...] особено внимание следва да се обърне на онлайн търговията с незаконни стоки и услуги, в т.ч. фалшифицирани стоки [...]“.

3. Международен преглед

- 3.1 Митническите статистически данни ясно показват, че по-голямата част от държавите, от които произхождат фалшифицираните стоки, не са членки на ЕС – сред ключовите фактори в индустрията за фалшифициране са не само Китай и Хонконг, но и други азиатски държави, специализирани в конкретни сектори: Индия за фармацевтични продукти, Египет за хранителни продукти, Турция за парфюми, козметични продукти и обувни изделия, наред с Малайзия, Беларус, Обединените арабски емирства, Индонезия, Тайланд и Филипините.

- 3.2 През 2014 г. митническите статистически данни на ЕС показват, че над 66 % от фалшифицираните текстилни изделия и облекла идват от страни извън ЕС.

- 3.3 Транзитните пунктове за транспортирането на стоки от Азия към Европа играят особено важна роля, тъй

като те действат като централни зони за транспортрането на стокови контейнери в мрежа от 3000 свободни зони, разположени в 135 различни държави. Тези зони се използват като места за размяна, документиране и преекетирани на съдържанието на контейнерите.

3.4 Друг фактор, който трябва да се вземе предвид, е значителният ръст на вътрешното производство на фалшифицирани и пиратски стоки в ЕС, което според Европол се превръща във все по-печеливаща дейност за организирани престъпници, носеща много понисък риск и свързана с други видове престъпна дейност, като измама, подправяне на документи, отклонение от данъчно облагане и трафик на хора.

3.5 С преместването на съоръженията за производството на фалшифицирани и пиратски стоки в рамките на ЕС, произтичащите от това по-ниски транспортни разходи и намалелите рискове от прихващане, както и с развитието на добре организирани престъпни мрежи с достатъчно средства изглежда възниква нов модел: очакваното разширяване на свободната зона Танжер Мед в Мароко, само на 15 км от ЕС, би могло да предложи допълнителни възможности на престъпните мрежи да пласират по-големи количества фалшифицирани стоки на европейския пазар.

3.6 Държавите, чиито предприятия са най-засегнати от дейностите, свързани с фалшифициране, между 2011 и 2013 г. са САЩ с 20%, Италия с 15%, Франция и Швейцария с 12%, Япония и Германия с 8%, Обединеното кралство и Люксембург. Не бива да се подценяват и непреките загуби и допълнителните разходи за разработването на нови решения и иновации поради дейности, свързани с фалшифициране.

4. Борба с фалшифицирането и пиратството на единния пазар

4.1 ЕИСК призовава настоятелно държавите членки да въведат мерки, насочени към:

- укрепване на националните мерки и законодателството за борба с фалшифицирането, насърчаване на хармонизирането на законодателството на равнището на ЕС, разработване на ефективни рамки за административна проверка на фалшифицираните стоки и адаптиране на възможностите, предоставяни от наказателното право в държавите членки;
- осигуряване на високи общи нива на прилагане на европейското законодателство на национално равнище и обмена на най-добри практики;
- възлагане на компетентните органи да събират съпоставими статистически данни, в т.ч. относно

връзките между фалшифицираните продукти и смъртните случаи или злополуките, например по групи продукти;

- разработване на политики за наблюдение, контрол и по-ефективно предотвратяване на рисковете за здравето на гражданите от фалшифицирани продукти;
- предоставяне на повече възможности на потребителите (чрез смартфон технология) да правят собствена преценка на автентичността на техните продукти и да проверяват характеристиките, стойността и безопасността на купуваните от тях стоки;
- подобряване на комуникацията с потребителите, отправяне на предупреждения към тях за рисковете от фалшифицирани продукти, като им се показва как да използват новите методи за лесно разпознаване на фалшиви стоки: следва да се повиши осведомеността на потребителите и да се провеждат информационни и образователни кампании на национално равнище;
- по-активно привличане на местните участници, междусекторни групи и сдружения на потребители в борбата с фалшифицирането на национално равнище, по-специално посредством информационни кампании;
- предоставяне на митническите служители на достатъчно средства и ресурси, както и подходящо обучение за методите и политиките за откриване на фалшифицирани стоки;
- улесняване на регистрацията на търговски марки, модели и други права на интелектуална собственост за МСП, като същевременно се поддържа високо равнище на техническите стандарти и ПИС.

4.2 ЕИСК призовава за нова рамка на ЕС за периода 2018—2021 г., в т.ч. изцяло финансиран и координиран план с оглед на укрепването на законодателството и инициативите на равнището на ЕС за борба с фалшифицирането чрез мерки като:

- ускоряване на създаването на единна европейска митническа система чрез общи процедури, инструменти и обединени бази данни, в които може да се направи незабавна справка;
- приемане на общи критерии за събиране на статистическите данни, като същевременно се наблегне на секторните инициативи, тъй като не съществуват универсални решения;
- насърчаване на иновативни приложения за проследяване и наблюдение;
- осъществяване на по-силна координация на европейско равнище, така че стандартите в борбата срещу фалшифицирането да достигнат едно и също ниво във всички държави членки;
- активизиране на споразуменията за разузнава-

- телна дейност и двустранните споразумения за правоприлагане по цялата верига на доставки, включително с помощта на разширен център на ЕС за ПИС с по-широки правомощия на място;
- предприемане на незабавни стъпки за насърчаване на опростена рамка на ЕС за подкрепа и помощ за европейските МСП;
 - включване на клаузи за борба с фалшифицирането в новите споразумения за свободна търговия;
 - изпълнение и координиране на превантивни мерки на ЕС на международно равнище за наблюдение на 3000-те свободни зони и цялата верига на доставки;
 - възлагане на компетентните органи на ЕС да събират напълно съпоставими статистически данни относно връзките между фалшифицираните продукти и смъртните случаи или злополуките;
 - установяване на общи за ЕС мерки за контрол и по-ефективно предотвратяване на рисковете, които носят фалшифицираните продукти за здравето на гражданите;
 - подобряване на комуникацията на ЕС с потребителите, предупреждаване и обучаване на потребителите да идентифицират такива продукти (по модела на Съвместния изследователски център);
 - насърчаване на деловите среди в ЕС да обединяват по-ефективно информация за проблемите, свързани с фалшифицирането, и да укрепват мерките за борба с фалшифицирането, като специални горещи телефонни линии за потребителите и усъвършенствани системи за управление на данните;
 - предприемане на координирани действия по отношение на електронната търговия (методи на плащане и реклама) и приемане на общи специални правила за наблюдение на онлайн продажбите на лекарства и други чувствителни продукти, включвайки оператори, междупрофесионални групи и сдружения на потребителите;
 - развиване на подход по отношение на престъплението фалшифициране срещу престъпни организации и тяхното въздействие върху безопасността, общественото здраве и сигурността въз основа на установени правни принципи, свързани с Конвенцията за престъпленията с лекарствени продукти и разширяване на техния обхват, така че да бъдат включени индустриалните фалшифицирани продукти, свързани с рискове за безопасността и общественото здраве;
 - изготвяне на конкретни правила за мониторинг на продажбите по интернет на лекарства, храни и други чувствителни продукти съвместно с Европейската агенция по лекарствата, Европол, Европейския орган за безопасност на храните и Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност;
 - оценка на ролята, която могат да играят
- междинните доставчици за защитата на ПИС, включително по отношение на фалшифицираните стоки, и обмисляне на изменянето на специфичната правна рамка на ЕС за правоприлагане¹²;
- разработване и подкрепа за силна европейска кампания за борба с фалшифицирането в рамките на и извън вътрешния пазар успоредно с националните кампании;
 - насърчаване на съвместна технологична инициатива (СТИ) в областта на фалшифицирането в рамките на „Хоризонт 2020“;
 - заделяне на подходящо финансиране на мерките, приети в рамките на новия план за действие 2018 – 2021 г.
5. Гарантиране на оптимално управление
- 5.1 Според ЕИСК е от съществено значение да се гарантира по-тясна координация на многобройните служби на Европейската комисия и европейските агенции, имащи отношение към въпроса, като се създаде работна група, която да докладва пряко на председателя на Европейската комисия и да може да взаимодейства със съответните сегменти на частния сектор, международните органи и компетентните органи на държавите членки.
- 5.2 Тази работна група за борба с фалшифицирането следва да представя всеобхватен годишен доклад за постигнатия напредък в технологичната, структурната и регулаторната сфера, особено на международно равнище.
- 5.3 Европейската комисия и европейските агенции, особено EUIPO, Европол и OLAF, както и НПО, които работят за прекратяване на фалшифицирането, трябва да активизират своята международна координация, като провеждат ежегодни международни конференции.

12 Вж. COM(2016) 288 final.

Европейски икономически и социален комитет

ССМІ/165 Икономическа, технологична и социална промяна в интензивните здравни услуги за възрастните хора

ПРОЕКТОСТАНОВИЩЕ

Консултативна комисия по индустриални промени (ССМІ)

Икономическа, технологична и социална промяна в авангардните здравни услуги за възрастните хора

1. Заключение и препоръки¹

1.1 Въпросът за социалното и демографското застаряване в Европа и етичните, политическите, икономическите и социалните ответни мерки, които следва да се предприемат, представляват значително предизвикателство, пред което сме изправени, и представят възможности в областта на заетостта, обучението, икономическото развитие и иновациите в Съюза.

1.2 Комитетът изразява съжаление, че европейските политики в икономическата и социалната област и в областта на здравеопазването не са предвидили растящите нужди на възрастните хора. Той изразява желание да се изведе на преден план социалната и

¹ Настоящото становище допълва становището на ЕИСК от 13.12.2012 г. относно „Тенденции и въздействие на бъдещото развитие на индустрията на персоналните социални, здравни и образователни услуги в Европейския съюз“ – ОВ С 44, 15.2.201 г., стр. 16; и становището от 14.2.2018 г. относно „Индустриалните промени в здравеопазването“ – ОВ С 227, 28.6.2018 г., стр. 11. В него са взети предвид и препоръките на Комисията от 2.7.2008 г. относно „Трансгранична оперативна съвместимост на системите за електронни здравни досиета“ и от 6.2.2019 г. относно „Европейски формат за електронни здравни досиета“ др.), които би трябвало да получават постоянно внимание и да бъдат обект на специална програма за подпомагане по линия на европейските структурни фондове.

икономическата роля на възрастните хора, както и огромният потенциал за заетост, който представляват те посредством „сребърната икономика“ и потребностите в областта на персоналните грижи и услуги за възрастните хора.

1.3 За да се представи реалистична социална и демографска картина на застаряването, е необходимо явлението да се измерва добре статистически: от гледна точка на здравната икономика би било удачно демографското остаряване да се измерва динамично и прецизно, като се въведат по-специално променливи като пол, очаквана продължителност на живота в добро здраве, епидемиология на околната среда и др. Във връзка с това създаването на набор от динамични показатели за застаряването на населението е целесъобразно да се възложи на група от специалисти в областта на демографията, социологията и медицината.

1.4 Понятието за персонални грижи и услуги в институционална и домашна среда би трябвало да се уточни, тъй като тази терминология обхваща разнообразни дейности, които може да се извършват от доставчици на услуги с най-различен статут.

Предвид голямото разнообразие на дейностите в областта на персоналните грижи и услуги за възрастните хора, тези услуги не се разглеждат като единен икономически сектор в рамките на ЕС. Във връзка с това е целесъобразно да се предвиди общо правно определение на персоналните грижи и услуги за възрастните хора в ЕС.

1.5 ЕИСК препоръчва правото на достойно остаряване да бъде признато като основно право на човека. Поради това счита, че трябва да се положат всички възможни усилия за благоприятстване на равния достъп до качествени грижи и услуги.

1.6 ЕИСК препоръчва в структурата на жилищните политики и политиките по отношение на остаряването да се съдържа връзка с новаторски формули за жилища (като например модулни апартаменти, групирани жилища, жилища за солидарност между поколенията и др.), които би трябвало да получават постоянно внимание и да бъдат обект на специална програма за подпомагане по линия на европейските структурни фондове.

1.7 Целесъобразно е на всяка държава членка да се препоръча да създаде национални и регионални обсерватории по въпросите на остаряването, които да работят в сътрудничество с икономическите и социалните служби, действащи на предна линия, с цел:

- развиване на законовите разпоредби за защита на социалното и финансовото положение на възрастните хора;
- развиване на вътрешната мобилност (настаняване) и външната мобилност (дейности, пътувания, хобита...) на възрастните хора;
- организиране на взаимното допълване между услугите в домашна среда, в домовете за възрастни хора и всички алтернативни форми на настаняване за възрастните хора;
- координиране на усилията на лицата, полагащи грижи, помощниците и персоналните грижи и услуги за възрастните хора около пътека за полагане на грижи за възрастните хора, организирана от координиращ лекар геронтолог и медицинска сестра.

1.8 ЕС би трябвало да обмисли възможността за създаване на платформа за координиране на дейностите на обсерваториите по въпросите на остаряването, на които да бъде възложено, наред с другото, да осигуряват непрекъснато обучение и да разпространяват добри практики чрез разработване на публична база данни за най-добрите продукти, устройства, оборудване и архитектури, осигуряващи безопасност на ежедневието на възрастните хора. ЕИСК изразява желание ЕС да подпомага по-активно научноизследователски и развойни програми, свързани с човешките и социалните фактори, които са характерни за възрастните хора, и с епигенетиката, като се определят основните молекулни и биологични механизми на остаряването. Той препоръчва да се

създаде общностна технологична платформа, която би позволила научноизследователската и развойната дейност да бъде ориентирана по-добре към иновации, защитаващи здравето на възрастните хора и осигуряващи превенцията.

1.9 ЕИСК призовава за по-добро използване от всички заинтересовани страни в медицинския и социалния сектор на произтичащите от цифровите технологии иновации: телемедицина, датчици, електронно здравно досие, автоматизация на дома, както и в по-общ план внедряване на техника с изкуствен интелект в пространството на възрастните хора. Той изразява желание да се стимулират иновациите, като се прекратят разпокъсването на пазарите и корпоративните подходи, които представляват действителни технически препятствия. Насочва вниманието към липсата на европейски стандарти и сертифициране в областта на оборудването и съоръженията за възрастни хора.

1.10 ЕИСК призовава за споделено използването на нови технологични инструменти, произтичащи от цифровите технологии, за да се стимулира истински пазар, който обхваща потребностите на възрастните хора, и да се поддържат постоянни инвестиции в Европа. Според ЕИСК повишаването на производителността в резултат на цифровите технологии следва да се използва за подобряване на благосъстоянието на възрастните хора и за планиране на повишаване на заплащането на социалните и извънболничните участници.

1.11 Професионалното обучение в сектора трябва да получи силна подкрепа. В специални програми трябва да бъдат включени въпросите за храненето, паданията в домашна среда, насилието спрямо възрастните хора и другите участници, използването на цифрови технологии в домашна среда, грижите в края на живота и т.н. Би било уместно чрез структурните фондове, по-специално Европейския социален фонд, да се финансира професионалното обучение на заинтересованите страни в сектора на грижите и услугите.

1.11.1 Предвид многообразието на подходите в ЕС ЕИСК препоръчва да се определи обща основа, в която да се включат най-важните съществуващи в Европа обучения, подобно на извършеното преди създаването на Директива 2005/36/ЕО от 7 септември 2005 г. и Директива 2013/55/ЕС относно признаването на професионалните квалификации.

1.12 За да се подготви и засили мобилността на работниците и на услугите за възрастни хора, е уместно да се определи обща европейска основа за обучение на медицински сестри в геронтологията, на санитарни и полагащи грижи лица не само в техническата област, но и на социално и човешко ниво.

1.12.1 Успоредно с това се налага повишаване на общественото признание и финансовото възнаграждение на персонала, полагащ грижи за

възрастните хора. Признаването на понятието за помощници, които са близки на обгрижваното лице, е необходимо и за изграждане на съгласувана и ефикасна политика в областта на остаряването.

1.13 ЕИСК призовава за организиране на кръгла маса по финансовите въпроси, която да събере на едно място основните участници в медицинския и социалния сектор, институционалните регулаторни органи на пазарите (които са държавата и местните общини), пенсионно-осигурителните каси, застрахователите и пенсионните фондове, за да се гарантира на възрастните хора непрекъснатост на услугите и на инвестициите, да се подобри заплащането на работните места и да се препоръча справедлива цена на услугите. Тази централна кръгла маса би трябвало да се предшества от поредица децентрализирани подготвителни срещи, които да бъдат организирани около националните икономически и социални съвети и ЕИСК.

1.14 ЕИСК препоръчва въвеждането на европейска комуникационна политика, която има за цел да се развие по-голяма солидарност между поколенията в полза на възрастните хора както в икономически, така и в социален план.

2. Предварително планирана и съгласувана политика за възрастните хора

2.1 За да се представи реалистична социална и демографска картина на остаряването, е необходимо явлението да се измерва добре статистически и към него да се приложи социално-здравен подход. Би било удачно:

- да се мобилизират специалисти в областта на социологията и демографията, за да се разработи прецизен и прогнозиращ анализ на социалните и демографските измерения на остаряването (големина и състав на домакинствата, връзки с децата и други близки, въздействия на разделянето и събирането на домакинства); да се създадат инструменти за оценка в Европа, за да се наблюдават и да се съпоставят политиките на държавите членки и да се транспонират добрите практики.

2.2 Превенцията може да ограничи въздействието на трудното остаряване, при условие че се прецени свързаното с него предизвикателство, се определят компонентите на остаряването в добро здраве (физически упражнения, социални контакти, ведро настроение, хранене) и човешките и финансовите усилия бъдат пренасочени към това значително предизвикателство, без да се обременяват финансово данъкоплатците и като се отчита разнообразието от финансови системи.

2.3 Препоръките в тази област трябва да бъдат подплатени с научни изследвания, които трябва да се съсредоточат върху епигенетиката и да определят основните молекулни и биологични

механизми на остаряването, които са податливи на подобряване посредством снабдяването на организма с микроелементи и отношението между човека и околната среда. Производството на качествени биоактивни съединения за борба с дегенерацията на клетките би трябвало да бъде по-добре контролирано и сертифицирано, за да се гарантира по-висока ефективност.

2.4 Услугите за възрастни хора са обхванати в два допълващи се подхода: институционалният подход в домовете за възрастни хора, предоставящи медицински грижи, и подхода в домашна среда. Ефикасността на това взаимно допълване ще бъде гарантирана единствено чрез обективизиране на задачите и съдържанието и на единия, и на другия подход посредством точно определяне на обхванатите профили, както и посредством по-добра координация на действащите лица и техните инструменти.

2.5 Би било целесъобразно информацията да се събира и структурира, за да се направи количествена и качествена оценка на действителните потребности по отношение на местата в домовете за възрастни хора, предоставящи медицински грижи, като се има предвид, че според разгледаната литература грижите в домашна среда (дори при висока степен на зависимост от тях) е желният вариант от преобладаващото мнозинство от хората, навършили 85 години.

2.6 Би трябвало електронният клиничен картон и електронното здравно досие да се въведат във всички държави членки. Те биха дали възможност за по-добро запознаване със здравното състояние и биха улеснили разработването на пътека за полагане на грижи специално за възрастните хора.

2.7 Би било необходимо да се насърчава преодоляването на изолираността, а оттам и партньорството между различните участници в болнична и извънболнична среда, като се даде предимство на ролята на координиращ лекар геронтолог и главна сестра, чиято роля трябва да бъде укрепена, и да се изградят мостове между услугите за полагане на грижи в институционална среда, амбулаторните грижи и услуги, семейния лекар и помощниците, които са близки на обгрижваното лице. Това би позволило по-добро запознаване с търсенето по отношение на оборудване и прием на възрастните хора.

2.8 Освен ролята на професионалните участници трябва да се признае и оцени и участието на помощниците. Във връзка с това интерес представлява японската система Fureai Kippu (FK)².

2.8.1 ЕС би могъл да инициира пилотен проект за междупоколенческа „банка за време“ в десетина

² Япония (страната от ОИСР, чието население застарява най-бързо) е създадала системата Fureai Kippu (ваучер за солидарност) – мрежа за взаимопомощ на местно равнище, съчетана с „банка за време“, даваща възможност да се повиши осведомеността на населението за доброволчеството. В съответствие с принципа на субсидиарност тя обхваща цялата помощ за възрастните хора или хората с увреждания, която не е покрита от здравното осигуряване.

европейски региона и/или града по примера на Fureai Kirri, а след това да предложи на приемащите идеята държави членки да въведат повсеместно тази система, ако се окаже ефективна.

3. Обоснована и ефикасна политика за жилищно настаняване

3.1 Въпросът за жилищното настаняването на възрастните хора е сложен и чувствителен. В подхода към него трябва системно да се дава предимство на избора на възрастния човек и на диалога със семейството и близките. В една добре обоснована политика за жилищно настаняване на възрастните хора трябва да се вземат предвид следните елементи:

- жилищата остаряват заедно с обитателите си; разходите, свързани с настаняване в неподходящо място, може да се превърнат във фактор за обедняване, десоциализиране и влошаване на здравословното състояние;
- изборът вече не може да е единствено между домашна и институционална среда. Съществуват алтернативни форми на прием. Техният социален и икономически потенциал следва да се оцени и да се определят структурите, които да бъдат създадени с оглед на профилите и заболяванията (дневни центрове, прием за през нощта, квартални центрове, насочени към самостоятелност и т.н.);
- добре е да се направи разлика между „когнитивни проблеми“ и неспособност за самостоятелност;
- събирането на много възрастни хора на едно място не дава никакви когнитивни предимства и вече има научни доказателства за връзката между психичното и физическото здраве на възрастните хора;
- събирането на много възрастни хора на едно място и пълното поемане на грижите за тях повишава значително риска от отказване и примирение. Това неизбежно води до нарастващи нужди от медицински грижи и прием на лекарства.

3.2 Политиката за сградния фонд, предназначен за институциите за настаняване на зависими възрастни хора ще трябва да бъде обоснована, така че да се избегне неефективност и разходи, които трудно биха могли да бъдат покрити от самите възрастни хора, като същевременно се взема предвид важността на географското местоположение. Задължително трябва да се гарантира зачитане на избора на лицето относно евентуалното му настаняване в институция.

3.2.1 Необходимо е да се предвидят динамични и гъвкави политики за сградния фонд и градската среда, за да се даде предимство на интермодалността на местата за настаняване, взаимодействието между поколенията и социалното общуване.

3.3 Технологичният напредък в областта на автоматизацията на домовете е определящ елемент

на политиките за настаняване, които следва да бъдат приложени. Те ще трябва да бъдат подкрепени, като се обърне особено внимание на грижите от компетентни и квалифицирани лица.

3.4 Основната цел на инициативата „Градът, приятел на възрастните хора“ (подкрепена от СЗО) е да се насърчава остаряването в добро здраве, като се оптимизират здравето, участието и безопасността на възрастните граждани. При една такава инициатива се прави анализ на съществуващото положение, оценяват се структурите и услугите, предназначени за възрастни хора, и се разработва план за изпълнение на приоритетите и за оказване на въздействие по места. ЕС би могъл да инициира програма с цел пилотно изпробване на поредица от инициативи в духа на „Градът, приятел на възрастните хора“, като бъдат обхванати разнообразни градски профили — от кварталите на (много) големите градове до населени места от полуселски тип.

4. Повишаване на стойността на специалистите и подпомагане на обучението

4.1 В едно застаряващо общество ударението трябва да се постави върху обгрижването на симптомите и тяхната разнородност. Необходими са повече специалисти за разработване на системи и процедури. Поради тази причина ще се увеличи броят на лицата, които ще работят в областта на рехабилитацията и телемедицината. Желателно е да се сключат колективни споразумения като резултат от социален диалог, за да се избегне значително текучество на работещите в сектора, като се настоява за повишаване на общественото признание и на възнагражденията на специалистите.

4.2 От статистическа гледна точка и независимо от разглеждания вариант, професията на помощниците в домакинството е потенциално най-големият източник на заетост. Като цяло, тъй като професиите, свързани с полагане на грижи и помощ за лица в деликатно състояние, не се влияят особено от икономическата конюнктура, темпът на заетост при тях следва да е висок. Професиите на полагащите грижи, гледачите и медицинските сестри също спадат към най-големите източници на заетост.

4.3 В цялата проучена литература се стига до един и същ извод: грижите и услугите за възрастни хора представляват потенциално огромен източник на заетост, тъй като на континента е налице изразена тенденция към застаряване. Основният проблем засяга жизнеспособността на тези зле платени работни места предвид добавената им стойност, всеотдайността на персонала и трудните условия, при които работи.

4.4 Обучението на помощниците също трябва да се подкрепя, тъй като тяхното присъствие и дейности, които допълват тези на специалистите, са неразделна част от благосъстоянието на възрастните хора. ЕС

би могъл да инициира проактивна политика за подпомагане на помощниците, които са близки на обгрижваното лице, като предложи на държавите членки да приспособят социалното си законодателство. Предлага се на помощниците да се признае особен статут.

4.5 Аудиторията, към която биха били насочени професионалните обучения в областта на персоналните грижи и услуги за възрастните хора, по принцип е слабо квалифицирана (или въобще не е квалифицирана), тъй като не е преминавала през обичайните модели на обучение. При все това тя разполага с емпирични знания. Във връзка с това е уместно да се създаде рамка за разработване на обучителни експерименти, които да се основават на нетипични знания (практически и житейски умения). ЕИСК препоръчва да се използва подход, при който, без да пренебрегва придобиването на формални знания, се преподава въз основа на вече постигнатото с цел определяне на подходящи профили на компетентност.

4.6 Уместно е да се улеснят достъпът и методите на обучение в полза на целевата аудитория, като се осигури гъвкаво преминаване към необходимите технически знания посредством:

- инструменти на ИКТ (и други средства), позволяващи достъп до теорията и информацията;
- заделяне на специално време за обмен;
- определяне на постоянен наставник;
- организиране на онлайн общности, позволяващи обмен на знания и практики.

4.7 Горепосоченото следва да е предмет на специално внимание от страна на програмата „Еразъм+“. Освен това би трябвало европейският бюджетен орган да започне обсъждането и да го подпомага, като създаде бюджетен ред за „експериментиране“.

5. Подходяща политика за финансиране

5.1 Принципът за всеобщ достъп до персонални грижи и помощ за възрастните хора може да бъде вдъхновен от принципа на европейската платформа на възрастните хора, а именно достъпност на цена, която не накърнява качеството на живот, достойнството и свободата на избор.

5.2 Остаряващите хора остават преки и косвени участници в тъканта на обществото. Когато не могат да бъдат самостоятелни, те изпълняват пасивната си обществена роля, като създават преки и косвени работни места, необходими за организирането на мрежа за подкрепа. В тези случаи обществото от своя страна може да активира и приложи всички свои компетентности и ресурси, за да осигури цялостното полагане на грижи за тези възрастни хора.

5.3 По принцип персоналните грижи и услуги за възрастните хора се ползват с широката подкрепа на

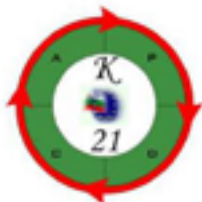
публичните органи, която се изразява в механизми, имащи за цел осигуряване на платежоспособност на частното търсене на домакинствата. Превръщането на тези услуги в стока и реализирането на приходи от тях обаче променят ролята на публичните органи и управлението на тези услуги. От доставчици на услуги за хората, за които трябва да се полагат грижи, държавата и местните органи се превръщат в регулатори на пазара, като въвеждат процедури с цел осигуряване на неговата ефективност и на доверие сред получателите. Това се изразява основно в контрол на операторите по места, осигуряване на качеството на услугите и разпространение на информация. ЕИСК изразява желание Комисията да препоръча на държавите членки да въведат пазарна прозрачност и резултати в областта на качеството на дейностите в областта на персоналните грижи и услуги за възрастните хора.

5.4 За да се осигури действителна платежоспособност на търсещите персонални грижи и услуги за възрастните хора, държавите членки следва да бъдат насърчени да способстват за създаване на осигуровка за самостоятелност, за предпочитане в рамките на механизмите за социално осигуряване. Тази осигуровка би трябвало да бъде всеобхватна, така че с нея да се финансират услугите и оборудването, даващи възможност за реална самостоятелност. Осигуровката за самостоятелност би трябвало да обхваща потребностите от грижи в домашна среда и временния или постоянния престой в институция.

5.5 Ако държавите трябва да включат такава осигуровка, системите им за социално осигуряване няма да могат да поемат финансирането единствено въз основа на данъци. За целта би било уместно да се предвидят и други публични и частни източници на финансиране, в това число пенсионните фондове.

5.6 Понастоящем е желателно Комисията да инициира широкообхватно проучване с цел социално-икономическа прогноза относно жизнеспособността на работните места в областта на персоналните грижи и услуги за възрастните хора на територията на Съюза. В това проучване би трябвало да се предвидят различните механизми за публично и частно финансиране, да се предложат механизми за инвестиции въз основа на публично-частни партньорства и да се предложат различни препоръки както на наднационално равнище, така и на равнището на държавите членки.

Рамките на подобно проучване би трябвало да се очертаят от кръгла маса по финансовите въпроси, която да събере на едно място основните участници, отговарящи за предоставянето на грижи на възрастните хора.

Фондация "КАЧЕСТВО 21-ви ВЕК" има стремежа, амбицията и готовността да работи за:

- ❖ Постигане на качество и устойчивост в работата на бизнеса и неправителствения сектор;
- ❖ Подпомагане на държавната и общинска администрация за прилагане на добри практики на основата на национални, чуждестранни, европейски и международни стандарти;
- ❖ Прилагане на очни, задочни (дистанционни) и очно-задочни форми на обучение от хабилитирани лица, известни в съответните професионални среди със своя опит и експертиза.

Всички предлагани обучения и програми с тяхното съдържание могат да се видят и свалят в електронен вид, на интернет страницата на Фондацията. Отчитайки проблемите с подкупването и другите форми на корупция, валидни за целия свят, в това число и за България, от началото на 2017 година се предлагат различни теми, подпомагащи работата по разглеждания проблеми и базиращи се на *БДС ISO 37001:2017 „Системи за управление за борба с подкупването. Изисквания с указания за прилагане“*. В процеса на индивидуалните или групови обучения, в зависимост от интересите на заявителите, се предоставят и консултации за:

- ✓ **Издигане на ефективността на работа на антикорупционните звена в държавната и общинска администрации;**
- ✓ **Безпроблемно интегриране на работа на внедрени в бизнеса системи за управление по ISO-стандарти със системата по ISO 37001.**
- ✓ **Мотивиране на неправителствените организации за включване в своята дейност и подпомагане на обществото в борбата с различни форми на корупционни практики в България.**

Различни виждания за БДС ISO 37001:2017 при борбата с подкупването и корупцията

СЕРИЯ ГРЕСИ SHELL GADUS

- Греси за различни приложения
- Марка, на която можете да се доверите
- Надеждна защита за транспортни средства и индустриално оборудване
- Дълъг експлоатационен период

www.shell.com/lubricants

WORKS HERE.

Shell Lubricants Macro Distributor

Орбико България ЕООД, Дистрибутор на Shell Lubricants за България
ул. Източна Тангента 161, София, тел.: (02) 40 24 937, факс: (02) 40 24 988, www.orbico.bg

**БАТЕРИИ, АКУМУЛАТОРИ, ЗАРЯДНИ СТАНЦИИ И УПС УСТРОЙСТВА
ЗА ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪВ ВСИЧКИ СФЕРИ НА
ПРОМИШЛЕНОСТА, ЕНЕРГЕТИКАТА,
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИТЕ И ИНДУСТРИЯТА**

ГОТИ ООД

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО БЪЛГАРИЯ

телекомуникации

железопътни
системи

промишленост

здвижващи
системи

автоматично
здвижвани
превозни средства

производство на
енергия

НОРРЕСКЕ

POWER FROM INNOVATION

София, бул. Цар Борис III № 370, тел.: 02/ 957 00 35 ; 957 00 36, факс: 02/ 957 00 34,
e-mail: service@gothi-bg.com, office@gothi-bg.com